

Vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistus

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmän hyväksymä
14.11.2022.

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käytännön ohjeistus kuvaa, miten vastuullisen sijoittamisen periaatteet huomioidaan sijoitustoiminnassamme. Ohjeistus kattaa vastuullisen sijoittamisen kolme teemaa: ympäristö, ihmisoikeudet ja omistajaohjaus.

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä hyväksyy dokumentin ja vastaa dokumentin ylläpidosta ja päivittämisestä.

Vastuuhenkilö: Karoliina Lindroos, vastuullisen sijoittamisen johtaja

Sisältö

Johdanto	4
Vastuullinen sijoittaminen Ilmarisessa	6
Keskeiset vaatimukset	6
Kansainvälisten normien noudattaminen	6
Aktiivinen omistajuus ja dialogi.....	6
Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin.....	9
Sijoitusten vaikutukset ja kestävä kehityksen tavoitteet	9
Raportointi	14
Ympäristöperiaatteiden käytännön ohjeistus.....	15
Vaatimukset ja odotukset sijoituskohteillemme ympäristöperiaatteiden osalta	15
Ilmastoperiaatteisiin liittyvät tavoitteet.....	16
Luonnon monimuotoisuuden periaatteet.....	17
Sijoittaja-aloitteet ja raportointi.....	18
Ihmisoikeusperiaatteiden käytännön ohjeistus.....	20
Vaatimukset ja odotukset sijoituskohteillemme ihmisoikeusperiaatteiden osalta	20
Ihmisoikeuksiin liittyvät käytännöt sijoitustoiminnassamme	21
Sijoittaja-aloitteet ja raportointi.....	21
Omistajaohjauksen periaatteiden käytännön ohjeistus.....	22
Yhtiökokouksiin osallistuminen ja äänioikeuden käyttö.....	22
Ilmarislaisten osallistuminen hallitustyöskentelyyn.....	23
Osallistuminen ja vaikuttaminen hallituksen jäsenten nimitysprosessiin	23
Yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat.....	24
Yhtiön hallituksen kokoonpano.....	24
Palkitseminen.....	25

Pääomarakenteen muutokset	26
Osinkopolitiikka	26
Osakesarjat ja äänivalta	26
Tilintarkastajan valinta ja tilintarkastajien palkkiot	27
Vastuullisuutta edistävät yhtiökokousesitykset.....	27
Omistamiemme yritysten toiminnan seuranta	27
Yhteydenpito yhtiöiden kanssa yhtiökokousten ulkopuolella	27
Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin	28
Veroperiaatteiden käytännön ohjeistus	29
Ilmarisen verotuksellinen asema	29
Vastuullinen veropolitiikka Ilmarisen sijoitustoiminnassa	29
Vastuullinen veropolitiikka osana yhteistyötä ulkoisten varainhoitajien kanssa	30
Avoimuus osana vastuullista veropolitiikkaa	31
LIITTEET	32
Liite 1: Omaisuuslajikohtaiset erityispiirteet	32
Kiinteistösijoitukset	32
Rahastosijoitukset	33
Suorat listaamattomat osakkeet ja sijoituslainat.....	35
Liite 2: Esimerkki hiiliriskilaskennasta	36

Johdanto

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistus ja vastuullisen sijoittamisen periaatteet muodostavat yhdessä Ilmarisen sijoitustoimintaa ohjaavan vastuullisen sijoittamisen kokonaisuuden.

Ilmarisen hallitus hyväksyy sijoitustoimintaa ohjaavat vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä tekee tarpeen mukaan Ilmarisen hallitukselle ehdotuksia ja tarkennuksia hallituksen hyväksymiin vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin.

Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä hyväksyy myös tämän vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käytännön ohjeistuksen. Ohjeistuksessa on nostettu erilliseen kehykseen ohjeistusta koskeva periaate. Periaatteen jälkeen kerrotaan, miten sitä toteutetaan käytännössä.

Olemme pitkäaikainen sijoittaja, ja velvollisuutemme on toimia asiakkaidemme ja eläkkeensaajien edun mukaisesti. Siksi vastuullisuus on olennainen osa sijoitustoimintaamme. Tehtävänäme on sijoittaa eläkevarat tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti siten, että pystymme maksamaan eläkkeet myös tulevaisuudessa. Osana tämän tehtävän toteuttamista otamme huomioon sijoituspäätösten ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvät näkökohdat. Näiden näkökohtien huomioimisella katsomme olevan vaikutusta myös sijoitusten tuottoihin.

Hallinnoimme aktiivisesti sijoituksiin liittyviä vastuullisuusriskejä sekä tunnistamme sijoitusmahdollisuuksia kestäväen kehityksen haasteiden ja tavoitteiden ratkaisuihin. Lisäksi vaikutamme positiivisesti vastuullisuuden edistämiseen sekä suorien sijoitustemme että myös valitsemiemme varainhoitajien kautta.

Vastuullinen sijoittaminen Ilmarisessa

Olemme globaali sijoittaja. Sijoituksillamme on paljon vaikutuksia yhteiskuntaan. Vastuullisen sijoittamisen periaatteilla ja käytössä olevilla työkaluilla ohjaamme sijoitustoimintaamme ja siten pyrimme minimoimaan sijoitustemme negatiivisia vaikutuksia sekä lisäämään positiivisia vaikutuksia. Tavoitteena on saavuttaa kestäviä pitkän aikavälin tuottoja.

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen periaatteita ohjaa kolme keskeistä vaatimusta:

- kansainvälisten normien noudattaminen
- aktiivinen omistajuus
- vastuullisuusanalyysin integrointi

Nämä edellä mainitut vaatimukset koskevat kaikkea sijoitustoimintaamme. Perinteisen omaisuuslajikohtaisen lähestymistavan sijaan Ilmarisen vastuullista sijoittamista kuvataan ympäristö-, ihmisoikeus ja omistajaohjauksen periaatteiden kautta. Samalla otamme edelleen huomioon omaisuuslajien erityispiirteitä, joista löytyy lisätietoja tämän dokumentin liitteessä 1.

Vastuullinen sijoittaminen Ilmarisessa

Keskeiset vaatimukset

Kansainvälisten normien noudattaminen

Kansallinen lainsäädäntö ei aina ole riittävän vahvaa vastuullisuuden näkökulmasta ja siksi edellytämme sijoituskohteiltamme myös kansainvälisten normien noudattamista.

Jotta saisimme tietoja mahdollisista normirikkomuksista, käytämme oman analyysin ja selvityspyyntöjen lisäksi ulkopuolista palveluntarjoajaa. Jatkuvan seurannan lisäksi palveluntarjoajamme käy arvopaperisijoituksemme läpi ja raportoi havaitsemistaan normirikkomuksista ja niiden epäilyistä.

Otamme tiedossamme olevat normirikkomukset huomioon sijoituspäätöksiä tehdessämme ja seuraamme säännöllisesti uusia rikkomusepäilyjä. Normirikkomukset käsitellään aina vastuullisen sijoittamisen johtoryhmässä. Selkeissä normirikkomustapauksissa vastuullisen sijoittamisen asiantuntijat voivat tehdä päätöksen jatkomenettelystä. Tulkinnanvaraisemmissa tapauksissa päätöksen jatkomenettelystä tekee vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä.

Mikäli yritys ei noudata kansainvälisiä normeja, voimme joko poissulkea yrityksen sijoitusten joukosta tai aloittaa vaikuttamisprosessin. Jos yrityksen toimintaan liittyy vahvistettu normirikkomus, yritykseen ei voida sijoittaa ilman vaikuttamisprosessia. Vaikuttamisprosesseja on kuvattu luvussa *Aktiivinen omistajuus ja dialogi*: Vaikuttamisprosessit. Poissulkemisten perusteet on lueteltu käytännön ohjeistuksen kohdassa *Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin, Sijoituskohteita koskevat poissulkemiset ja rajaukset*.

Aktiivinen omistajuus ja dialogi

Aktiivisen omistajuuden ja dialogin kautta meillä on mahdollisuus vaikuttaa sijoituskohteisiimme ja tuoda esiin liiketoimintaa edistävää vastuullisuutta tai sitä haittaavia riskitekijöitä.

Aktiivinen omistajuus on kansainvälisten normien noudattamisen lisäksi toinen keskeinen vastuullisen sijoittamisen toimintaperiaattemme. Dialogin kautta saamme tietoja sijoituskohteistamme ja potentiaalisista sijoituskohteistamme. Aktiivista omistajuutta voidaan toteuttaa eri tavoin esimerkiksi vaikuttamisprosessien, yritystapaamisten ja omistajaoikeuksien käytön kautta.

Vaikuttamisprosessit

Uskomme, että vaikuttaminen taloudellisesti olennaisissa ESG-kysymyksissä tukee yritysten pitkän aikavälin taloudellista suorituskykyä ja vähentää riskejä. Käytämme laajalti käytettyjä viitekehyksiä ja palveluntarjoajien analyysia tunnistaaksemme olennaisia vastuullisuusseikkoja.

Vaikuttamisella pyrimme parantamaan sijoituskohteen toimintaa, lisäämään sen tietoisuutta olennaisista vastuullisuusriskeistä ja parhaista käytännöistä näiden riskien hallitsemiseksi. Lisäksi voimme vaikuttamisen kautta kertoa yhtiöille odotuksistamme vastuullisuuteen liittyen ja toisaalta myös rakentaa omaa osaamistamme erilaisista sijoituskohteisiimme vaikuttavista ESG-riskeistä.

Vaikutamme ensisijaisesti yrityksiin, joissa meillä on suoria osake- tai korkosijoituksia tai muu vahva taloudellinen linkki. Vaikuttamista voidaan tehdä myös potentiaalisin sijoituskohteisiin, mikäli vaikuttaminen katsotaan tarkoituksenmukaiseksi sekä laajemmin esimerkiksi toimiala- tai arvoketjukohtaisesti, mikäli niissä on tunnistettu olennaisia vastuullisuusriskejä.

Vastuullisen sijoittamisen periaatteidemme mukaan, vaikuttamisprosessin aloittaminen on pakollista, mikäli haluamme sijoittaa yhtiöön huolimatta vahvistetusta normirikkomuksesta. Lisäksi voimme vaikuttaa yrityksiin, joita epäillään normirikkomuksesta.

Voimme myös tehdä vaikuttamista proaktiivisesti tai johonkin erityisteemaan liittyen. Tällaisessa tilanteessa yritystä ei välttämättä epäillä normirikkomuksesta, mutta sen toimintaan, toimialaan tai -alueeseen voi liittyä esimerkiksi jokin merkittävä vastuullisuushaaste tai kohonnut vastuullisuusriski. Hyödynnämme tunnettuja viitekehyksiä ja palveluntarjoajan analyysia tunnistaaksemme materiaaliset vastuullisuusriskit.

Vaikuttamista voidaan tehdä joko yksin tai yhteistyössä muiden sijoittajien tai sidosryhmien kanssa sekä käyttämällä erityisiä palveluntarjoajia.

Vaikutamme yrityksiin itse. Laadimme vaikuttamisprosessin agendan ja suunnitelmat sekä vastaamme yhteydenpidosta yrityksen kanssa itse. Vaikuttamisprosessi tarkoittaa aktiivista vuoropuhelua, johon voi sisältyä tapaamisia, puheluita ja kirjeitä. Lisäksi hankimme lisätietoa esimerkiksi lukemalla yrityksen julkaisemaa tai analytikkomateriaalia. Salkunhoitotiimi osallistuu vaikuttamistyöhön yhdessä vastuullisen sijoittamisen tiimin kanssa. Ilmarisen omissa vaikuttamisprosesseissa agendan laatimisesta ja dokumentaatiosta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen tiimi.

Vaikutamme yrityksiin osana pohjoismaista yhteistyötä ruotsalaisen eläkeyhtiön Folksam ja tanskalaisen PFA:n kanssa. Yhteistyötä kutsutaan nimellä Nordic Engagement Co-operation (myöhemmin NEC). Vaikuttamisen teemat ja kohteet sovitaan yhdessä osallistuvien organisaatioiden kesken. Vaikuttamisprosesseja koordinoi ja toteuttaa Sustainalytics. Ilmarinen, Folksam ja PFA voivat olla mukana tapaamisissa, puheluissa ja kirjeissä tapauskohtaisesti. Sijoittajien rooli vaihtelee

tapauksesta riippuen. Sijoittaja voi esimerkiksi olla aktiivinen agendan valmistelussa ja tapaamisen kulussa tai passiivinen kuuntelija.

Saamme Sustainalyticsin asiantuntijoilta säännöllisiä päivityksiä vaikuttamisprosessien etenemisestä noin neljä kertaa vuodessa. Vaikuttamisprosessien tavoitteet ja suunnitelma ovat pääsääntöisesti Sustainalyticsin hallinnoimia ja niissä huomioidaan sijoittajien tavoitteet. Dokumentaation ylläpidosta vastaa Sustainalytics.

NEC raportoi toiminnastaan vuosittain ja raportti julkaistaan verkkosivuillamme.

Sijoittajaryhmät kuten IAHR (Investor Alliance for Human Rights) tai CA100+ (Climate Action 100+) vaikuttavat yrityksiin. Voimme olla vaikuttamistyössä mukana joko aktiivisena vaikuttamistyötä tekevänä jäsenenä tai tukemassa yhteisvaikuttamista toteuttavia sijoittajia. Seuraamme vaikuttamisprosessin etenemistä esimerkiksi osallistumalla sijoittajapuheluihin tai raportoinnin avulla.

Palveluntarjoaja (esim. Sustainalytics) vaikuttaa yrityksiin puolestamme ja laatii vaikuttamisprosessin tavoitteet ja suunnitelman sekä toteuttaa aktiviteetit. Seuraamme vaikuttamisen etenemistä ja voimme lisäksi osallistua vaikuttamisprosessiin liittyviin aktiviteetteihin, joita ovat esimerkiksi kirjeet, puhelut, tapaamiset. Seuraamme prosessia vähintään kerran vuodessa esimerkiksi analytikkopuheluiden tai edellä mainittujen vaikuttamisen aktiviteettien avulla. Palveluntarjoaja laatii ja vastaa vaikuttamisprosessin agendasta ja dokumentaatiosta.

Vaikuttamisprosesseihin osallistuu Ilmariselta aina vähintään vastuullisen sijoittamisen asiantuntija. Tilanteen mukaan myös salkunhoitajat ovat mukana prosessissa. Myös ulkoiset rahastoyhtiöt tekevät vaikuttamistyötä sijoituskohteidensa kanssa. Keskustelemme näistä vaikuttamisprosesseista tilanteen mukaan rahastomanageriemme kanssa.

Mikäli yrityksen toimintaan liittyy vahvistettu normirikkomus ja vaikuttamisprosessilla ei saada aikaan muutosta tai sen onnistuminen on erittäin epävarmaa, myymme mahdollisuuksien mukaan sijoituksemme kyseisessä yrityksessä ja poissuljemme yrityksen sijoituskohteiden joukosta. Kaikkien vaikuttamisprosessien etenemisestä raportoidaan vuosittain vastuullisen sijoittamisen johtoryhmälle.

Puuttuminen yksittäisiin aiheisiin ja muut yhteydenotot

Vaikuttamisprosessien lisäksi voimme tehdä vaikuttamista yhteistyössä muiden sijoittajien tai aloitteiden kautta osallistumalla erilaisiin kampanjoihin esimerkiksi kirjeiden tai julkilausumien avulla. Emme laske näitä yhteydenottoja raportoinnissamme varsinaisiksi vaikuttamisprosesseiksi.

Olemme lisäksi yhteydessä yrityksiin yksittäisissä vastuullisuuskysymyksissä, jotka voivat nousta esiin esimerkiksi yhtiökokouskutsujen pohjalta, kansalaisjärjestöjen tai median kautta tai olla muutoin kertaluonteisia yhteydenottoja. Näiden yhteydenottojen perusteella voidaan myös saada tietoa, jonka perusteella aloitetaan vaikuttamisprosessi.

Lisäksi keskustelemme vastuullisuusteemoista laajasti kotimaisten sijoituskohteidemme kanssa, osallistumme esimerkiksi aktiivisesti yhtiöiden vastuullisuuteen liittyviin olennaisuusselvityksiin.

Korkosijoituksissa vaikuttamista on mahdollista tehdä ennen liikkeeseenlaskua. Esimerkiksi kotimaassa meillä on mahdollisuus keskustella yhtiöiden kanssa

olennaisista vastuullisuuskriteereistä, joita voidaan mahdollisesti soveltaa edelleen vastuullisuuskriteereihin sidotun velkakirjan lainaehtoihin.

Omistajaoikeuksien käyttö

Osa aktiivista omistajuutta ovat muun muassa yritysjohton tapaamiset, yritysvierailut, keskustelut varainhoitajien kanssa, tarvittaessa keskustelut muiden osakkeenomistajien kanssa sekä yhtiökokous- ja nimitystoimikunta-aktiivisuus. Näistä kaikista on kerrottu yksityiskohtaisemmin luvussa *Omistajaohjauksen periaatteiden käytännön ohjeistus*.

Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin

Yritystoiminnan ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset sekä hyvä hallintotapa vaikuttavat yritysten tuottoihin, kustannuksiin ja maineeseen. Ne ovat siten merkityksellisiä myös sijoittajan tuottojen ja riskien näkökulmasta.

Meille on tärkeää, että sijoituspäätöksistä vastaavat henkilöt osallistuvat myös vastuullisuusnäkökulmien analysointiin osana salkunhoitoa. Vastuullisuusnäkökulmilla on merkittävää taloudellista vaikutusta. Siten salkunhoitajilla on olennainen rooli kohdeyritysten riskien ja mahdollisuuksien arvioinnissa myös vastuullisuuden osalta.

Salkunhoitajiemme tukena ja toiminnan kehittäjinä toimii vastuullisen sijoittamisen asiantuntijoita. Heidän tehtävänä on muun muassa huolehtia koulutuksesta, kehittämisestä, työkalujen tarpeenmukaisuudesta, vastuullisuusaiheiden muutosten seuraamisesta sekä toimia Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmän asiantuntijajäsenenä.

Yritystoiminnan ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset sekä hallintotapa vaikuttavat yritysten tuottoihin, kustannuksiin ja maineeseen. Ne ovat siten merkityksellisiä myös sijoittajan tuottojen ja riskien näkökulmasta. Vaikutamme yrityksiin rahoittajana erityisesti silloin, kun teemme päätöksiä osakeantiin tai joukkovelkakirjaemissioon osallistumisesta.

Sijoitusten vaikutukset ja kestävä kehityksen tavoitteet

Järjestelmätason riskit, kuten ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen, aiheuttavat riskejä sijoitussalkkuamme. Sijoitamme maailmanlaajuisiin arvoketjuihin, sillä eläkevakuutusyhtiönä tarvitsemme laajasti hajautetun sijoitussalkun. Näin ollen emme voi täysin välttää riskejä, vaan meidän on yhdessä muiden markkinatoimijoiden kanssa pyrittävä puuttumaan niihin. Vastuullinen sijoittaminen on ollut olennainen osa sijoitustoimintaamme jo yli kahden vuosikymmenen ajan. Ennakoimme, että jatkossa ESG-riskienhallinnan lisäksi on yhä tarpeellisempaa paremmin ymmärtää ja mitata sijoitusten kestäväan kehitykseen liittyviä ratkaisuja ja positiivisia vaikutuksia. Sijoittajan näkökulmasta mahdollisuuksiin

keskittymisessä on tuottopotentiaalia, kun otetaan huomioon yritysten muuttuva toimintakonteksti: etenevä ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden ja luonnonpääoman heikkeneminen ja lisääntyvä kiinnostus työntekijöiden oikeuksiin ja ihmisoikeuksiin maailmanlaajuisesti.

Agenda 2030 on maailmanlaajuinen toimintasuunnitelma turvata taloudellinen ja inhimillinen hyvinvointi ympäristölle kestävällä tavalla. Siinä todetaan, että talousjärjestelmämme on kiireellisesti mukauduttava kestävämpään polkuun. Agenda 2030 otettiin käyttöön kaikissa YK:n jäsenvaltioissa vuonna 2015 ja sitä toteutetaan 17 kestävä kehityksen tavoitteen (SDG) kautta. Kestävä kehityksen tavoitteiden avulla on tarkoituksena luoda kestävämpi ja oikeudenmukaisempi maailma vuoteen 2030 mennessä. Kestävä kehityksen tavoitteita voidaan käyttää kokonaisuutena globaaleina kattotavoitteina myös sijoittajan näkökulmasta ja ne ovat merkityksellisiä sijoittajille, jotka pyrkivät ymmärtämään ja mittaamaan panoksensa kestäväan kehitykseen. Ilmarisen sijoitustoiminnan osalta lähestymme kestäväan kehityksen tavoitteita ilmastoon, luontopääomaan ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvien lähestymistapojemme ja tavoitteidemme kautta. Lisää näihin teemoihin liittyvistä lähestymistavoistamme [ilmastotiekartassamme](#) (pdf) sekä [luonnon monimuotoisuus -tiekartassamme](#) (pdf). Näiden teemojen kautta olemme tunnistaneet seuraavat tavoitteet meille kaikkein merkittävimmiksi kestäväan kehityksen tavoitteiksi:

7: Edullista ja puhdasta energiaa

9: Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuuria

11: Kestävät kaupungit

12: Vastuullista kuluttamista

13: Ilmastotekoja

14: Vedenalainen elämä

15: Maanpäällinen elämä

Lisää tietoa 2023 julkaistavassa kestäväan kehityksen tavoitteisiin liittyvästä taustapaperistamme.

Käytettävät työkalut

Vastuullisuuden analysoinnissa käytämme sisäisten resurssien lisäksi myös ulkoisia resursseja tarpeen mukaan. Hankinnoissa noudatetaan Ilmarisen hankintapolitiikkaa. Joitakin työkaluja voidaan käyttää vain tietyissä omaisuusluokissa, mutta joitakin hyödyntää myös yli omaisuuslajiluokkien, kuten listattuihin osakesijoituksiin keskittyvää ulkoista vastuullisuusluokitusta voidaan hyödyntää myös muissa omaisuusluokissa, erityisesti yrityslainoissa.

Ilmarisen oma vastuullisen sijoittamisen analyysityökalu

Olemme kehittäneet omaan toimintaamme soveltuvan vastuullisuusanalyysityökalun sijoituskohteiden ja potentiaalisten sijoituskohteiden analysoimiseksi systemaattisesti ja vertailukelpoisesti. Kehittämämme työkalu käyttää useita eri lähteitä yhdistettynä taloudelliseen dataan ja omaan arviointiimme. Työkalu mahdollistaa sekä yksittäisten yrityskohtaisten vastuullisuustekijöiden että koko salkun laajuisten vastuullisuustrendien huomioimisen.

Hyödynnämme työkalua sijoituskohteiden riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisessa sekä vaikuttamistyössä.

Vastuullisuusluokitukset

Vastuullisuusanalyysin integroimiseksi sijoitustoimintaan käytössämme on listatuissa suorissa sijoituksissa vastuullisen sijoittamisen luokitukset. Luokitusten perustana on yhdistelmä kolmansien osapuolien tuottamista vastuullisuusluokituksista, joita mukautamme sisäisellä ja ulkoisista lähteistä saatavalla analyysillä ja johtopäätöksillä.

Vastuullisuusluokitusten perustana oleva analyysi sisältää laajasti yritystoiminnan vastuullisuuteen liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia sekä yritystoiminnan jo toteutuneita vastuullisuuden epäkohtia ja normirikkomuksia. Huonoimpia luokituksia saaneisiin yrityksiin sijoittaminen vaatii aina erillisen luvan, joka voidaan myöntää ainoastaan vastuullisen sijoittamisen asiantuntijan tarkemman arvioinnin perusteella.

Vastuullisuuskyselyt

Jos sijoituskohteesta ei ole saatavissa ulkopuolisen tahon analyysiä, nousee Ilmarisen omien kysymysten ja analyysin merkitys vastuullisuutta arvioitaessa. Listaamattomien yritysten raportointi on pörssiyritysten raportointia rajallisempaa. Siksi listaamattomia yrityksiä arvioitaessa korostuvat Ilmarisen esittämät kysymykset. Olemme määritelleet vastuullisuutta koskevat kysymykset toimialakohtaisesti. Selvityksen laajuus voi vaihdella ottaen huomioon kyseessä olevan sijoitusmahdollisuuden kokoluokka, toimiala ja -alue sekä riskit.

Teemme myös uusille varainhoitajillemme perusteellisen vastuullisuus selvityksen ja käyttämillemme varainhoitajille säännöllisiä vastuullisuuskyselyitä.

Vertailuindeksit

Käytämme listatuissa sijoituksissamme laajasti vastuullisia vertailuindeksejä eli esimerkiksi ESG-indeksejä, jotka huomioivat yritysten vaikutukset ympäristöön (environment) ja ihmisoikeuksiin (social) sekä hyvän hallinnon (governance).

Salkunhoitajat vertaavat osakevalintojaan edellä kuvattuihin indekseihin. Jos salkunhoitaja haluaa sijoittaa yrityksiin, jotka eivät ole indeksissä, vastuullisuusluokitusten painoarvo sijoituskohteen arvioinnissa kasvaa.

Vastuullisuusanalyysit, temaattiset analyysit ja sisäiset resurssit

Vastuullisuusluokitusten ja -indeksien lisäksi salkunhoitajilla on käytössä muun muassa erilaisia analyysieja ja tutkimuksia. Salkunhoitajien apuna vastuullisuuden arvioinneissa toimii myös vastuullisen sijoittamisen tiimi. Tiimin tarkoituksena on huolehtia vastuullisen sijoittamisen periaatteiden ja ohjeistuksien käytännön toteutuksesta, oikeiden työkalujen valinnasta, raportoinnista ja toiminnan kehittämisestä.

Heikon vastuullisuusluokituksen saaneeseen yhtiöön voidaan sijoittaa ainoastaan tarkemman selvitystyön jälkeen. Selvitystyöstä vastaa vastuullisen sijoittamisen asiantuntijat ja se tehdään yhteistyössä salkunhoitajien kanssa. Vastuullisen sijoittamisen asiantuntija voi tehdä päätöksen sijoituspäätöksen myöntämisestä tai kieltämisestä. Kuitenkin vastuullisen sijoittamisen johtoryhmällä on viime kädessä vastuu vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käytännön tulkinnasta.

Sijoituskohteiden raportointi

Sijoituspäätösten tekemiseksi sijoittajan on saatava riittävästi tietoa sijoituskohteen toiminnasta ja vaikutuksista. Pidämme tärkeänä, että kohdeyhtiöt ja rahastot raportoivat avoimesti, säännöllisesti ja monipuolisesti toiminnastaan myös vastuullisuuden osalta. Kannustamme sijoituskohteita raportoimaan liiketoimintansa kannalta merkityksellisistä ja yhteiskunnallisilta vaikutuksiltaan tärkeistä vastuullisuustekijöistä.

Edistämme yhtiöiden ympäristöraportointia muun muassa sidosryhmädialogien kautta. Erilaisia raportointikehiköitä on olemassa, joista jokainen yhtiö voi valita sen itselleen parhaiten toimivan version. Meidän näkökulmastamme on tärkeää saada sijoittajalle relevanttia, oikea-aikaista, vertailukelpoista ja luotettavaa informaatiota sijoituskohteistamme. Olennaista ei ole informaation määrä vaan sen merkityksellisyys sijoittajan näkökulmasta. Esimerkiksi kansainvälinen ilmastonmuutosraportointikehikko TCFD¹ eli Task Force on Climate-related Financial Disclosure on kansainvälisesti tunnustettu ja nopeasti yleistynyt viitekehys ilmatoriskeitä ja -mahdollisuuksista raportoimisessa.

Sijoituskohteita koskevat poissulkemiset ja rajaukset

Olemme aktiivisesti päättäneet poissulkea sijoituskohteistamme yrityksiä alla olevista syistä:

- Yritykset, jotka valmistavat niin sanottuja kiistanalaisia aseita. Kiistanalaisiin aseisiin luetaan muun muassa henkilömiinat, rypäleaset ja ydinaset. Kiistanalaisen aseiden valmistajalla tarkoitetaan tässä sellaista yritystä, jonka osallisuus kiistanalaisten aseiden valmistusprosessista on keskeinen ja yrityksen valmistamalle osalle ei ole muuta selkeää käyttötarkoitusta jossain muussa tuotteessa kuin kiistanalaisissa aseissa.
- Yritykset, jotka ovat rikkoneet vakavasti ja systemaattisesti kansainvälisiä normeja, jotka liittyvät YK:n Global Compactiin ja siinä viitattuihin normeihin.

¹ [TCFD:n englanninkieliset kotisivut \(fsb-tcfd.org\)](https://www.fsb-tcfd.org/)

Global Compactiin liittyviä normeja ovat ihmisoikeudet, työelämän oikeudet, korruption vastaisuus ja ympäristö. Global Compactissa viitattuja normeja ovat YK:n ihmisoikeuksien julistus, ILO:n työelämän perusperiaatteet ja -oikeudet, Rion julistus kestävästä kehityksestä ja korruption vastainen YK:n yleissopimus. Global Compactin normien lisäksi sijoituskohteiden poissulkemisessa huomioidaan mm. YK:n lasten oikeuksien sopimus sekä OECD:n ohjeet monikansallisille yrityksille siltä osin, kun ne liittyvät Global Compactin aiheisiin.

- Yritykset, joihin liittyy epäilty normirikkomus, jota pidämme erityisen vakavana.
- Yritykset, jotka valmistavat tupakkatuotteita ja saavat liikevaihdostaan vähintään 50 prosenttia tupakkatuotteista. Tupakkatuotteiden valmistuksella tarkoitetaan tupakan viljelyä ja lopputuotteiden (tupakka) valmistusta. Sen sijaan tupakkatuotteilla ei tarkoiteta tupakkaan liittyviä tuotteita kuten filttäreitä tai makuja eikä tupakkatuotteiden myyntiä. Poissuljettavat yritykset määritellään toimialaluokituksen perusteella.
- Yritykset, jotka tuottavat kannabista tai kannabistuotteita viihdekäyttöön ja saavat liikevaihdostaan vähintään 10 % viihdekannabistuotteista. Sijoitukset ovat sallittuja sellaisiin yrityksiin, jotka tuottavat kannabista lääketeollisuuden käyttöön tai lääkeyhtiöihin, joilla on lääkekannabistuotteita.

Ilmastotiekarttamme mukaisia poissulkemisia ja rajauksia:

- Yritykset, jotka suunnittelevat uusia investointeja kivihiileen energiantuotannossa.
- Yritykset, joiden liikevaihdosta yli 1 % tulee kivihiilen louhinnasta energiakäyttöön.
- Yritykset, joiden liiketoiminnan hiili-intensiteetti on merkittävä eivätkä muut seikat puolla sijoituksen tekemistä. Jos yrityksen liiketoiminnan hiili-intensiteetti on merkittävä, arvioimme yhtiön tilannetta hiiliriskilaskennan avulla. Siinä tarkasteltavan yhtiön liiketoiminta-alueet jaetaan kolmeen luokkaan: korkean hiiliriskin toiminta, keskitason hiiliriskin toiminta, ja matalan hiiliriskin toiminta. Korkean hiiliriskin luokkaan kuuluvat fossiilisten polttoaineiden valmistus ja käyttö. Fossiilisiin polttoaineisiin lukeutuvat muun muassa kivihiili, fossiilinen öljy ja maakaasu.

Jos yhtiön liiketoiminnasta yli 20 prosenttia muodostuu korkean hiiliriskin toiminnasta, yritykseen voi sijoittaa vain tarkemman arvioinnin perusteella. Käytämme arvioinnissa MSCI:n hiiliriskilaskentaa ja -luokittelua. Rajan ylittävistä yrityksistä arvioidaan yksityiskohtaisesti päästövähennystavoitteita ja jo toteutunutta ilmastosuorituskykyä. Lisäksi arvioimme ilmastoon liittyviä strategiamuutoksia ja raportoinnin kattavuutta. Lisäksi sijoituspäätökseen voi vaikuttaa yrityksen asema vertailuryhmässään, esimerkiksi päästövähennystavoitteiden merkityksellisyys ja aikataulutus suhteessa samalla toimialalla toimiviin yrityksiin.

Tuomme hiiliriskin arvioinnin rajaa asteittain alaspäin. Tavoitteena on, että vuonna 2025 raja on 10 prosenttia korkean hiiliriskin toimintaa yrityksen liiketoiminnasta. Esimerkki hiiliriskin arvioinnista löytyy liitteestä 2.

Ennen poissulkemista tutkimme, onko mahdollisuuksia vaikuttamisprosessin kautta saada aikaan positiivista muutosta. Mikäli vaikuttamisprosessi ei tuota tulosta tai sen onnistuminen on erittäin epävarmaa, emme tee uusia sijoituksia ja irtaudumme olemassa olevista sijoituksista mahdollisuuksien mukaan.

Rahastosijoitusten osalta kysymme varainhoitajilta heidän toimintatavoistaan koskien yllä olevia toimialoja ja suhtautumisestaan normirikkomuksiin. Käytämme mahdollisuuksien mukaan tiedossamme olevia normirikkomuksia osana varainhoitajakeskusteluja ja kannustamme varainhoitajia nostamaan vastuullisuuskysymyksiä esille. Tavoitteenamme on, että emme listaamattomissa pääoma- ja velkapääomarahastosijoituksissamme sijoittaisi niihin toimialoihin, joihin emme sijoita suorissa listatuissa sijoituksissamme. Pyrimme jo rahastosopimusta tehdessä määrittelemään tiettyjen toimialojen sijoituskohteet poissuljetuiksi ainakin siten, ettei Ilmarinen osallistu kyseisiin sijoituksiin. ETF:ien osalta pyrimme sijoittamaan ESG-painotteisiin ETF:iin, mikäli sellainen on tarjolla ja on kilpailukykyisesti hinnoiteltu. Tuotteen passiivisuudesta johtuen emme voi sulkea pois yksittäisiä yrityksiä.

Raportointi

Avoimuus on yksi arvoistamme ja se koskee myös raportointia sijoitustoiminnastamme. Raportoimme sijoitustoiminnastamme laajasti osana muuta vastuullisuusraportointiamme.

Lakisääteisen raportoinnin lisäksi olemme sitoutuneet raportoimaan sijoitustoimintamme vastuullisuudesta esimerkiksi PRI:n (*Principles for Responsible Investment*) raportointikehikon mukaisesti. Englanninkieliset raportit ovat saatavilla verkkosivuillamme.

- [Ilmarisen yritysraportit](https://www.ilmarinen.fi/tietoa-ilmarisesta/sijoitukset/vastuullisuus-sijoitustoiminnassa/pri-raportit/) (ilmarinen.fi)

<https://www.ilmarinen.fi/tietoa-ilmarisesta/sijoitukset/vastuullisuus-sijoitustoiminnassa/pri-raportit/> (ilmarinen.fi)

Tämän lisäksi pyrimme toimittamaan tietoja eri sidosryhmien kyselyihin ja vertailuihin mahdollisuuksien mukaan.

Ympäristöperiaatteiden käytännön ohjeistus

Ympäristöperiaatteiden käytännön ohjeistuksesta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä. Ohjeistus määrittelee, miten Ilmarisen hallituksen hyväksymät ympäristöperiaatteet huomioidaan sijoitustoiminnassa. Sekä periaatteet että niihin liittyvä ohjeistus ovat keskeinen osa sijoitustoimintaamme. Pidämme

Ympäristöllä on keskeinen vaikutus meidän kaikkien terveyteen ja hyvinvointiin. Siksi on luonnollista, että ympäristö on yksi vastuullisuustyömme keskeisistä teemoista. Ympäristöllä tarkoitetaan sijoitustoimintamme osalta sekä rakennettua ympäristöä, kulttuuriympäristöä että luonnonvaraista ympäristöä.

tärkeänä rakennetun ympäristön terveyttä ylläpitäviä ja lisääviä vaikutuksia, maankäyttökysymyksiä, luonnon monimuotoisuutta sekä luonnonvarojen kestävää käyttöä. Tiedostamme, että ympäristö on ilmastoa laajempi kokonaisuus. Olemme kuitenkin tähän saakka keskittäneet ison osan ympäristötyöstämme ilmastonmuutokseen, johon vastaaminen ja varautuminen ovat käytännön työssämme keskeisessä asemassa. Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen on kuitenkin ilmastonmuutoksen ohella merkittävä systeemitason riski ja se tulee ottaa huomioon sijoitustoiminnassa. Olemme julkaisseet erillisen tiekartan mahdollisuuksistamme ja toimintatavoistamme liittyen luonnon monimuotoisuuden huomioimiseen sijoitustoiminnassamme.

Hiilineutraaliustavoitteen ja todellisten päästövähennysten saavuttamisessa sekä luonnon monimuotoisuuteen liittyvien riskien hallinnassa olennaista on sijoituskohteisiin vaikuttaminen pelkän poissulkemisen sijaan. Vaikuttamisen avulla voimme myös huolehtia oikeudenmukaisen siirtymän toteutumisesta eli ihmisoikeuksien huomioinnista osana ilmastotyötä.

Vaatimukset ja odotukset sijoituskohteillemme ympäristöperiaatteiden osalta

Vaadimme sijoituskohteiltamme kansainvälisten sopimusten, normien ja ohjeiden noudattamista myös ympäristön huomioimiseksi. Näitä sopimuksia ovat muun muassa:

- YK:n Global Compactin periaatteet²,
- YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat -periaatteet³,

² Global Compact -periaatteet ovat vastuulliseen liiketoimintaan liittyvät periaatteet (englanniksi) www.globalcompact.org

³ Lisätietoja periaatteista (englanniksi) guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf (www.ohchr.org)

- OECD:n ohjeet monikansallisille yrityksille⁴

Odotamme, että edellä mainittujen kansainvälisten sopimusten ja normien noudattamisen lisäksi sijoituskohteemme mahdollisuuksien mukaan:

- Raportoivat avoimesti, selkeästi ja vertailukelpoisesti ilmastovaikutuksistaan esimerkiksi hiilijalanjäljestään ja -kädenjäljestään sekä päästötavoitteistaan, hallinnoivat ilmastoriskejä ja -mahdollisuuksia.
- Käyttävät laajasti tunnustettuja/ tunnettuja raportointimalleja kuten TCFD:tä⁵ ja/tai CDP:tä⁶.
- Kehittävät liiketoimintastrategioitaan ottaen huomioon Pariisin ilmastopimuksen sekä ihmisoikeudet (oikeudenmukainen siirtymä).
- Haluavat käydä vuoropuhelua sijoittajien kanssa ilmastoon liittyvistä teemoista.
- Asettavat tieteeseen perustuvia tavoitteita (SBT, Science Based Targets) ja julkaisevat ilmastoskenaarioita lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä tähtäimellä.

Arvioinnissamme otamme huomioon sijoituskohteen koon ja liiketoiminnan, joilla on vaikutusta raportoinnin laajuuteen ja tavoitteiden asetantaan.

Ilmastoperiaatteisiin liittyvät tavoitteet

Pitkän aikavälin tavoitteemme on saavuttaa hiilineutraalius koko sijoitussalkkumme osalta vuoden 2035 loppuun mennessä. Vuonna 2021 julkaisimme ilmastotiekartan koko sijoitussalkkua koskien sekä kaksi pääomajakohtaista tiekarttaa: listatut suorat osakesijoitukset ja kotimaiset kiinteistösijoitukset). Vuonna 2022 laajensimme kahdella uudella pääomajajilla: yritysten joukkovelkakirjalainat ja ulkomaiset kiinteistösijoitukset.

Tiekartoissa asetetaan välitavoitteet, keskeisiä toimia sekä mitattavat indikaattorit edistymisen seuraamiseksi. Tiekartan eri vaiheissa on tarkoituksena käyttää kutakin välivaihetta oppimisprosessina osana seuraavia välitavoitteiden asettamista.

Lisätietoja tiekarttadokumenteista: [Ilmarisen ilmastotiekartta \(pdf\)](#)

Lähestymistapamme koostuu seuraavista keskeisistä teemoista:

- Ilmastoriskien analysointi ja hallinta osana hiilineutraaliuden saavuttamista.
- Ilmastoratkaisuihin sijoittaminen.
- Sijoittaminen siirtymävaiheessa oleviin yrityksiin tai yrityksiin, joilla on mahdollisuuksia ja halua siirtyä vähähiiliseen talouteen.
- Vaikuttaminen runsaspäästöisiin yrityksiin ilmastosiirtymän edistämiseksi.
- Yhteistyön, ilmastotoimien, kumppanuuksien ja uusien ilmastoratkaisujen edistäminen.

⁴ Lisätietoja ohjeista (englanniksi) [Guidelines for MNEs - Organisation for Economic Co-operation and Development \(oecd.org\)](#)

⁵ TCFD (Task-force on Climate related Financial Disclosure) on kansainvälinen ilmastomuutosraportointikehikko, [www.fsb-tcfd.org \(englanniksi\)](#)

⁶ CDP (entinen Carbon Disclosure Project) on ilmastotietoja keräävä organisaatio, [www.cdp.net \(englanniksi\)](#)

- Hiilineutraalin salkun tavoittelu vuoteen 2035 mennessä ja vuosittainen raportointi edistymisestämme.

Ensimmäisessä vaiheessa (2021–2025) keskitymme seuraaviin teemoihin:

- Laadimme lisää omaisuuslajikohtaisia tiekarttoja välitavoitteineen ja vertailutasoineen, keskeisine toimenpiteineen ja mittareineen.
- Tarkistamme ilmastonmuutosvaikuttamista ja äänestämistä koskevat periaatteet.
- Integroimme ilmastotyön palkitsemismekanismeihin organisaation eri tasoilla.
- Arvioimme mahdollisuuksia ottaa ilmastonmuutos huomioon pitkän aikavälin tuotto- ja vakavaraisuusskenaarioissa.
- Järjestämme ilmastonmuutosta koskevaa sisäistä koulutusta.
- Määrittelemme ulkopuolisille varainhoitajille lisää vaatimuksia.
- Kehitämme ilmastotiekarttaa ja sen toteuttamista jatkuvasti omaisuuslajikohtaisten ilmastotiekarttojen avulla.

Ilmastotiekarttojen keskeisimmät mitattavat välitavoitteet ovat:

- Suorien listattujen sijoitusten hiilijalanjälki -30 % vuonna 2025 ja -50 % vuonna 2030 (vuoteen 2020 verrattuna).
- Suorat listatut sijoitukset linjassa Pariisin sopimuksen 2 asteen tavoitteen kanssa vuonna 2025 ja 1,5 asteen tavoitteen kanssa vuonna 2030.
- Kotimaisissa kiinteistöissä vain CO₂ -vapaata sähköä vuodesta 2021 lähtien.
- Kotimaisten kiinteistöjen käytönaikainen hiilijalanjälki -50 % vuonna 2025 ja -80 % vuonna 2030 (vuosien 2018–2020 keskiarvosta).
- Kaikki kotimaisten kiinteistöjen energia CO₂-vapaata vuonna 2030.
- Ulkomaisten kiinteistöjen käytönaikainen hiilijalanjälki -15 % vuonna 2025 ja -25 % vuonna 2030. Välitavoitteet perustuvat kiinteistömanageriemme asettamiin tavoitteisiin, joiden odotamme kiristyvän lähivuosina.
- Ulkomaisten kiinteistöjen GRESB- kattavuus 100 % vuonna 2025.
- Ulkomaisten kiinteistöjen ympäristösertifiointi 90 % vuonna 2025 ja 95 % vuonna 2030.

Tavoitteet on kuvattu tarkemmin ilmastotiekartoissa [Ilmarisen ilmastotiekartta \(ilmarinen.fi\)](https://ilmarinen.fi).

Raportoimme kehityksestämme näiden tavoitteiden suhteen vuosittain osana vastuullisuusraportointiamme.

Luonnon monimuotoisuuden periaatteet

Ilmatoriskin tavoin myös luontokato voi vaikuttaa sijoitussalkkuihin omaisuuslajista, alasta ja maantieteellisestä alueesta riippumatta. Pitkäjänteisenä, riskejä välttävänä sijoittajana meille on tärkeää ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuteen ja luontopääomaan liittyvät pitkän aikavälin riskit. Selvitämme parhaita tapoja huomioida sijoitustemme biodiversiteettiin liittyvät riippuvuudet ja riskit sekä sijoitustemme vaikutukset biodiversiteettiin. Samalla pyrimme tunnistamaan luonnolle myönteiset

sijoitukset. Ennakoimme, että luontokato eli luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja siihen liittyvät taloudelliset vaikutukset ovat sijoittajille yhä merkittävämpiä. Siksi pyrimme noudattamaan parhaita käytäntöjä ja kehittämään biodiversiteettityötämme jatkuvasti, jotta voimme ottaa huomioon salkkumme vaikutukset ja riippuvuudet.

Keskeiset toimenpiteet vuoteen 2025 mennessä:

- Salkkutason analyysi ymmärryksen lisäämiseksi luonnon monimuotoisuuteen ja luontopääomaan liittyvistä riskeistä ja vaikutuksista.
- Korkeariskisten toimialojen tehostettu due diligence -prosessi, salkkutason raportointi alan parhaiden standardien mukaisesti ja alan keskeisten luonnon monimuotoisuutta edistävien yhteistyöhankkeiden tukeminen.
- Luonnon monimuotoisuuteen liittyvät vaikuttamisstrategiat ja lisävaatimusten asettaminen aloilla, joilla on merkittäviä vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle.

Lisää luonnon monimuotoisuuteen liittyvistä askelmerkeistä on kerrottu Ilmarisen Luonnon monimuotoisuus -tiekartassa:

[Ilmarisen Luonnon monimuotoisuus -tiekartta \(pdf\)](#)

Sijoittaja-aloitteet ja raportointi

Olemme mukana monessa ympäristöön liittyvässä raportointi- ja sijoittaja-aloitteessa tai raportoimme aloitteiden mukaisesti. Näitä aloitteita ovat muun muassa IIGCC Paris Aligned Investment Initiative, Montreal Pledge, TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosure) ja ClimateAction 100+.

Olemme Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) jäsen ja mukana sijoittajayhteisön Paris Aligned Investment Initiative (PAII) -aloitteessa, jonka jäsenet ovat sitoutuneet tavoittelemaan sijoitustensa hiilineutraaliutta. Aloite syventää yhteistyötä ja aloitteen Net Zero Investment Framework -työkalu ohjaa hiilineutraaliustavoitteiden ja toimenpiteiden asettamisessa. Raportoimme tiekarttamme tavoitteista ja edistymisestä kehikon mukaisesti.

Montreal Pledgen mukaan olemme sitoutuneet raportoimaan arvopaperisalkkumme hiilijalanjäljen vuosittain. Hiilijalanjälki on taaksepäin katsova luku ja siksi on tärkeää selvittää myös oman sijoitussalkun ilmatoriskeitä ja -mahdollisuuksia enemmän eteenpäin katsovalla tavalla. TCFD raportointikehikko sisältää suosituksia ilmatoriskeistä ja -mahdollisuuksista raportoimiseen. Raportoimme sijoitussalkkumme ilmatoriskeistä TCFD:n suositusten mukaisesti.

Pelkkä poissulkeminen ei vielä ratkaise kasvihuonekaasuihin liittyviä päästöongelmia, vaan sijoituskohteiltamme tarvitaan myös päästöleikkauksia ja toiminnan tehostamista. Vaikuttaminen joko yksin tai yhteistyössä muiden sijoittajien kanssa on hyvä keino tuoda esille myös päästöihin liittyviä riskejä sijoittajan näkökulmasta. ClimateAction 100+ on aloite, jossa sijoittajat yhteistyössä ovat yhteydessä maailman suurimpiin kasvihuonekaasupäästöjä emittoiviin yhtiöihin. Olemme mukana tässä yli 300 sijoittajan yhteishankkeessa.

Raportoimme näistä toimista osana vuosiraportointiamme. Lisäksi julkaisemme muita raportteja, kuten esimerkiksi vaikuttamiseen liittyvän vuosikertomuksen, omilla verkkosivuillamme.

Ihmisoikeusperiaatteiden käytännön ohjeistus

Ihmisoikeusperiaatteiden käytännön ohjeistuksesta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä. Ohjeistus määrittelee, miten Ilmarisen hallituksen hyväksymät ihmisoikeusperiaatteet huomioidaan sijoitustoiminnassa. Sekä periaatteet että niihin liittyvä ohjeistus ovat keskeinen osa sijoitustoimintaamme.

Ihmisoikeudet ja niiden noudattaminen ovat olennainen osa kaikkea toimintaamme ja siten on luonnollista, että ne näkyvät myös sijoitustoiminnassamme. Perusoletuksena ja vähimmäisvaatimuksena on, että sijoituskohteemme noudattavat ihmisoikeuksien ja lasten oikeuksien lisäksi myös olennaisia työelämän oikeuksia.

Vaatimukset ja odotukset sijoituskohteillemme ihmisoikeusperiaatteiden osalta

Vaadimme sijoituskohteiltamme kansainvälisten sopimusten, normien ja ohjeiden noudattamista myös ihmisoikeuksien osalta. Näitä ovat:

- YK:n Global Compactin periaatteet,
- YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat -periaatteet,
- ILO:n peruskonventiot
- OECD:n ohjeet monikansallisille yrityksille
- Lasten oikeuksien sopimus

Näiden ihmisoikeusnormien noudattamista seurataan samalla tavalla kuin muidenkin normien. Lisäksi kannustamme yrityksiä huomioimaan lasten oikeuksia laajasti esimerkiksi Lasten oikeudet ja liiketoimintaperiaatteet -suositusten kautta. Meille on tärkeää, että yritykset raportoivat riittävän laajasti liiketoimintansa vaikutuksista paikalliseen väestöön, työntekijöihin, kuluttajiin ja tärkeisiin sidosryhmiin liittyen. Sijoituskohteillamme on oltava kyky tunnistaa moderni orjuus ja ylläpitää soveltuvia toimia sen poistamiseksi sekä omassa toiminnassaan että arvoketjussaan. Merkittävä osa yritysten liiketoiminnasta voi muodostua alihankintaketjujen kautta ja siten yritysten vastuulle kuuluu myös alihankintaketjun vastuullisuus.

Odotamme, että edellä mainittujen kansainvälisten sopimusten ja normien noudattamisen lisäksi sijoituskohteemme (mahdollisuuksien mukaan):

- Raportoivat avoimesti, selkeästi ja vertailukelpoisesti ihmisoikeustoimistaan ja -sitoumuksistaan.
- Ottavat huomioon ihmisoikeuskysymykset kehittäessään liiketoimintastrategioitaan Pariisin ilmastopimuksen mukaisiksi (oikeudenmukainen siirtymä).
- Haluavat käydä vuoropuhelua sijoittajien kanssa ihmisoikeuksiin liittyvistä teemoista.

Arviointimme ottaa huomioon sijoituskohteen koon ja liiketoiminnan, joilla on vaikutusta raportoinnin laajuuteen ja tavoitteiden asetantaan.

Ihmisoikeuksiin liittyvät käytännöt sijoitustoiminnassamme

Ympäristöperiaatteista poiketen ihmisoikeusperiaatteille ei ole asetettu tarkkoja numeerisia tavoitteita tai tiekarttaa. Jotta saisimme tietoja mahdollisista normirikkomuksista, käytämme oman analyysin ja selvityspyyntöjen lisäksi ulkopuolista palveluntarjoajaa.

Sijoituskohteiden poissulkemisen sijaan suositimme vaikuttamisprosesseja, jotta vastuullisuuden huomioiminen paranee kohdeyrityksissä. Näin toimien kannamme omistajavastuumme. Yleensä toiminnan muutokset sekä epäkohtien korjaaminen ovat kaikkien osapuolien etu. Irtaudumme mahdollisuuksien mukaan omistuksesta niissä tilanteissa, joissa vaikuttamisprosessi ei tuota toivottua lopputulosta tai sen onnistuminen on erittäin epävarmaa.

Tarkempia tietoja vaikuttamisprosesseista ja sijoituskohteiden normirikkomusten seulonnasta löytyy näiden käytännön ohjeiden luvusta *Keskeiset vaatimukset*.

Osallistumme mielellämme yhteiskunnalliseen keskusteluun ihmisoikeuksista ja olemme mukana erilaisissa tilaisuuksissa puhumassa vastuullisesta sijoittamisesta myös ihmisoikeusnäkökulmasta.

Sijoittaja-aloitteet ja raportointi

Olemme mukana ihmisoikeuksiin liittyvissä sijoittaja-aloitteissa tai muissa aloitteissa tapauskohtaisesti. Aiempina vuosina nämä ovat liittyneet esimerkiksi työturvallisuuteen, pakkotyövoiman käyttöön tai lasten oikeuksien huomioimiseen liiketoiminnassa. Olemme mukana Investor Alliance for Human Rights (IAHR) yhteistyössä, joka tukee sijoittajia lisäämällä asiantuntemusta ja mahdollisuuksia toteuttaa sijoittajan vastuuta ihmisoikeuksien kunnioittamisesta käytännössä. Olemme muun muassa olleet mukana IAHR:n vaikuttamisyhteistyössä.

Raportoimme näistä toimista osana vuosiraportointiamme. Lisäksi julkaisemme muita raportteja, kuten esimerkiksi vaikuttamiseen liittyvän vuosikertomuksen, omilla verkkosivuillamme.

Omistajaohjauksen periaatteiden käytännön ohjeistus

Omistajaohjauksen periaatteiden käytännön ohjeistuksesta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä. Ohjeistus määrittelee, miten Ilmarisen hallituksen hyväksymät omistajaohjauksen periaatteet huomioidaan sijoitustoiminnassa. Sekä periaatteet että niihin liittyvä ohjeistus ovat keskeinen osa sijoitustoimintaamme. Omistajaohjauksen periaatteisiin sisältyviä määritelmiä käytetään myös tässä käytännön ohjeistuksessa.

Omistajaohjaus on keskeinen osa sijoitustoimintaamme. Olemme aktiivinen omistaja ja vaikutamme eri tavoin omistamiimme yhtiöihin. Aktiivisen omistajaohjauksen painopiste on kotimaisessa omistajuudessa ja suorassa vaikuttamisessa, jota toteutamme muun muassa toimimalla nimitystoimikunnissa, äänestämällä yhtiökokouksissa ja säännöllisellä yhteydenpidolla yritysten johtoon.

Yhtiökokouksiin osallistuminen ja äänioikeuden käyttö

Osallistumme Suomessa pääsääntöisesti kaikkiin omistamiemme yhtiöiden yhtiökokouksiin.

Osallistumme Suomessa pääsääntöisesti kaikkiin omistamiemme yhtiöiden yhtiökokouksiin. Ulkomaisissa yhtiökokouksissa hyödynnämme palveluntarjoajan äänestyspalvelua ja -periaatteita, jotka huomioivat vastuullisuusseikat. Ulkomaisten yhtiöiden osalta äänestämme lähtökohtaisesti niiden yhtiöiden yhtiökokouksissa, joissa meillä on merkittävä osakeomistus. Palveluntarjoajan äänestyspalvelun käyttäminen mahdollistaa kattavan osallistumisen myös ulkomaisissa yhtiökokouksissa. Lisäksi voimme äänestää muissa ulkomaisissa yhtiökokouksissa, jos niihin liittyy jokin merkittävä asiakas, kuten vastuullisuusasioihin liittyvä osakkeenomistajien ehdotus, jonka läpimenoon haluamme vaikuttaa tai jokin tärkeä hyvän hallintotavan näkökulma, joka käsitellään yhtiökokouksessa.

Osallistumme yhtiökokouksiin paikan päällä tai ennakkoäänestyksen avulla. Ilmarisen edustaja voi yhtiöiden pyynnöstä toimia yhtiökokouksissa eri rooleissa, kuten ääntenlaskun valvojana tai pöytäkirjantarkastajana. Ilmarinen voi myös tehdä ehdotuksia yhtiökokoukselle. Ilmarisen edustajalla on kokouksessa oikeus kysyä tarkempia tietoja seikoista, jotka voivat vaikuttaa kokouksessa käsiteltävien asioiden arviointiin (osakkeenomistajan kyselyoikeus).

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen asiantuntijat vastaavat yhtiökokousten esityslistojen analysoinnista ja voivat käyttää apunaan ulkopuolisten tahojen tuottamaa dataa. Jotta analyysin tekeminen hyvissä ajoin ennen yhtiökokousta on

mahdollista, pidämme tärkeänä, että yhtiökokouskutsussa ja sen liitteissä on perustelut ja riittävästi tietoja äänestyspäätöksen tueksi.

Julkaisemme verkkosivuillamme pörssiyhtiöiden yhtiökokouksissa antamamme äänet. Tämä koskee niin kotimaisia kuin ulkomaisiakin äänestyksiä, sekä varsinaisia että ylimääräisiä yhtiökokouksia vuodesta 2019 lähtien. Aiemmin on julkaistu vain kotimaiset varsinaiset yhtiökokoukset.

[Ilmarisen äänestykset yhtiökokouksissa \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi)

Omistajaohjauksen periaatteet löytyvät [verkkosivuiltamme \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi).

Ilmarislaisten osallistuminen hallitustyöskentelyyn

Ilmarisen sisäisessä Luottamustehtävät ja sivutoimet periaatteessa määritellään millä edellytyksillä Ilmarisen henkilöstö voi toimia muiden yhteisöjen hallintoelimien jäsenenä. Ilmarisen hallitus hyväksyy kaikki ilmarislaisten jäsenyydet listayhtiöiden hallintoelimissä. Ilmarislaiset eivät pääsääntöisesti osallistu listayhtiöiden hallintoelin työskentelyyn. Hallitus voi kuitenkin perustellusta syystä päättää toisin. Lisäksi hallitus hyväksyy toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten kaikki muut hallintoelinjäsenyydet Ilmarisen ulkopuolisissa yhteisöissä. Toimitusjohtaja hyväksyy muun henkilöstön osalta kaikki työhön liittyvät muut kuin listayhtiöiden hallintoelinjäsenyydet.

Arviointia tehdessään päätöksentekijä ottaa huomioon työeläkeyhtiöiden itsenäisyys- ja riippumattomuusvaatimukset, jäsenyyden tarkoituksenmukaisuuden ja työeläkeyhtiön edun. Lisäksi huomioidaan se, että jäsenyys ei aiheuta eturistiriitoja, ei vaikuta haitallisesti sijoitustoiminnan päätöksentekoon eikä haittaa henkilön perustehtävän hoitoa Ilmarisessa. Tiedot ilmarislaisten hallituspaikoista ja muista luottamustehtävistä on lueteltu verkkosivuillamme

[Ilmarisen luottamustehtävät \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi)

Listaamattomien yhtiöiden omistajana olemme tapauskohtaisesti mukana kohdeyhtiöiden hallituksissa ja vaikutamme myös sitä kautta kohdeyhtiöiden vastuullisuuteen ja sen kehittämiseen.

Osallistuminen ja vaikuttaminen hallituksen jäsenten nimitysprosessiin

Osallistumme aktiivisesti hallituksen jäsenten valintaan nimitysprosessin kautta. Edistämme omistamiemme yritysten ammattitaitoista sekä vastuullista hallintoa ja johtamista.

Kannatamme ensisijaisesti osakkeenomistajien nimitystoimikunnan muodostamista, jossa jäsenet olisi valittava suurimpien omistajien edustajien joukosta. Ilmarisen edustajina listayhtiöiden nimitystoimikunnissa toimivat pääsääntöisesti toimitusjohtaja, sijoitusjohtaja tai muu sijoituslinjan asiantuntija. Otamme pääsääntöisesti vastaan kaikki omistusosuuden perusteella meille kuuluvat nimitystoimikuntapaikat. Osallistumalla aktiivisesti hallituksen jäsenten valintaan nimitysprosessin kautta sekä keskustelemalla omistamiemme yritysten johdon kanssa pyrimme edistämään yritysten ammattitaitoista sekä vastuullista hallintoa ja johtamista. Julkaisemme nimitystoimikuntapaikat verkkosivuillamme:

[Jäsenyydet listattujen yhtiöiden nimitystoimikunnissa \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi/jasenyydet-listattujen-yhtioiden-nimitystoimikunnissa)

Listaamattomien sijoitustemme osalta pyrimme takaamaan nimitysoikeuden sopimuksellisesti.

Yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat

Pidämme tärkeänä, että kaikki tavanomaisesta poikkeavat esitykset perustellaan yksityiskohtaisesti jo kokouskutsussa. Mikäli yhtiökokouksesitykset eivät ole linjassa periaatteidemme kanssa, olemme etukäteen yhteydessä yhtiöön ja kysymme lisätietoja ennen lopullisen äänestyspäätöksen tekemistä.

Yhtiön hallituksen kokoonpano

Pidämme tärkeänä hallitusten jäsenten valinnassa ammattitaitoa, kokemusta ja jäsenten toisiaan täydentävää osaamista sekä vastuullisuusosaamista. Hallituksen monimuotoisuus tukee yhtiön liiketoimintaa ja sen kehittämistä.

Hallituksella on merkittävä rooli yritysten pitkäaikaisessa menestymisessä ja siten hallituksen jäsenten valinta on olennainen osa omistajaohjausta. Hallituskokoonpanon suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota myös seuraajasuunnitteluun. Eri yhtiöillä on erilaiset tarpeet hallituksen kokoonpanon osalta, minkä takia hallituksessa tarvittavan osaamisen tarkka määrittely on haasteellista.

Pidämme tärkeänä hallitusten jäsenten valinnassa ammattitaitoa, kokemusta ja jäsenten toisiaan täydentävää osaamista sekä yritysvastuuosaamista. Hallituksen monimuotoisuus tukee yhtiön liiketoimintaa ja sen kehittämistä. Hallituksen monipuoliseen kokoonpanoon kuuluu myös se, että hallituksen jäsenet ovat eri sukupuolia, eri ikäisiä ja erilaisista taustoista. Hallituksen jäsenmäärän ja kokoonpanon tulee olla linjassa kyseessä olevan yhtiön toimialarakenteen ja elinkaarivaiheen kanssa. Hallituksessa tulee olla riittävän laaja-alaista osaamista ilman, että hallituksen jäsenmäärää kasvatetaan tarpeettomasti eli relevanttia ammatillista, toisiaan täydentävää osaamista. Hallituksen jäsenillä tulee olla riittävää tuntemusta lainsäädännöstä, konserni- ja taloushallinnosta, johtamisesta, riskienhallinnasta, yritysvastuusta, yhtiön toimialasta ja hallinnointikoodista sekä pörssin säännöistä.

Hallituksen jäsenellä on oltava tarpeeksi aikaa hoitaa luottamustehtävänsä. Hallitukseen ei siten pitäisi valita henkilöitä, jotka toimivat samanaikaisesti liian monien yhtiöiden hallituksissa. Pörssiyhtiön toimitusjohtajalla tai muulla operatiivisen johtoryhmän jäsenellä voi pääsääntöisesti olla enintään kaksi ulkopuolista pörssiyhtiön hallituspaikkaa, joista enintään toinen voi olla puheenjohtajuus. Lisäksi hallituksen valinnassa on tärkeää kiinnittää huomiota hallituksen jäsenten riippumattomuuteen. Riippumattomuuden arvioinnin perustana on esimerkiksi Suomessa pörssiyhtiöiden hallinnointikoodi. Hallituksen enemmistön on oltava lähtökohtaisesti riippumaton yhtiöstä ja vähintään kahden hallituksen jäsenen on oltava yhtiön lisäksi riippumattomia myös yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Lähtökohtaisesti pidämme riippuvaisena hallituksen jäsentä, jolla on yli 10 vuoden yhtäjaksoinen hallitusjäsenyys. Ehdolla olevien, uusien hallitusjäsenten riippumattomuusselvityksen tulokset on hyvä julkaista osana ehdolla olevien henkilöiden esittelyä.

On tärkeää, että hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan tehtävät on selvästi eriytetty. Toimitusjohtaja raportoi hallitukselle operatiivisesta toiminnasta, jota hallitus valvoo. Hallitus vastaa yrityksen strategisista linjauksista. Toimitusjohtajaa ei pääsääntöisesti pitäisi valita johtamansa yhtiön hallitukseen.

Pidämme tärkeänä, että hallituksen jäsenillä on osakeomistusta yhtiössä. Osakeomistuksen kautta hallitusten jäsenten ja osakkeenomistajien tavoitteita voidaan yhdenmukaistaa ja yhtenäistää.

Palkitseminen

Näkemyksemme mukaan kilpailukykyinen palkitseminen on olennainen väline kyvykkään johdon palkkaamiseksi yhtiöön. Pidämme tärkeänä, että sekä yrityksen toimiva johto että hallitus omistavat yhtiön osakkeita.

Pörssiyhtiöiden osalta on olennaista erottaa toisistaan toimivan johdon ja henkilöstön sekä hallituksen palkitseminen. Hallituksen jäsenten palkkiot kuuluvat osakkeenomistajien päätettäväksi.

Hallituksen palkkioiden osalta hyödynnämme tarpeen mukaan ulkopuolista tutkimusta hallituspalkkioiden tasosta ja tarkastelemme palkkioita tarkemmin, mikäli niihin on tulossa korotuksia. Olennaista on tutkia, miten hallituksen jäsenten palkkiot ovat linjassa verrattuna vastaavan kokoluokan verrokkeihin ja tehtävien vaativuuteen nähden. Palkkio voi muodostua vuosikorvauksesta, kokouspalkkioista tai näiden yhdistelmästä.

Kokonaispalkkio on hyvä esitellä selkeästi ja kertoa mistä eri osioista kokonaispalkkio syntyy. Tarkastusvaliokunnan työmäärä on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina ja siten on perusteltua maksaa varsinkin tarkastusvaliokunnan puheenjohtajalle korotettua palkkiota tehtävän vaativuuden perusteella.

Pidämme tärkeänä läpinäkyvyyttä palkkiojärjestelmissä hallinnointikoodin mukaisesti.

Palkitsemispolitiikassa tulisi kertoa toimitusjohtajan maksimipalkkion määrä ja muuttuvien palkkioiden suhteelliset osuudet vähintään vaihteluvälein tai tavoitearvoin. Odotamme, että pitkän aikavälin muuttuvien palkkioiden ansainta- ja/tai sitouttamisjakson pituus raportoidaan. Pitkän aikavälin ansainta- ja sitouttamisjaksojen pituuden tulisi tukea pitkän aikavälin arvonluontia. Pääsääntöisesti odotamme vähintään kolmen vuoden yhteenlaskettua ansainta- ja/tai sitouttamisjaksoa koskien pitkän aikavälin muuttuvaa palkitsemista. Sitouttamisjakso voi muodostua myös lykätyistä palkkion osista.

Palkitsemisraportin osalta odotamme muuttuvan palkitsemisen raportoinnissa tietoa, mitä mittaria on käytetty palkitsemiskriteerinä. Odotamme myös palkitsemiskriteerien painoarvojen raportointia. Tämä koskee niin lyhyen kuin pitkän aikavälin muuttuvia palkkioita. Odotamme myös erääntyvien muuttuvien palkkioiden palkitsemiskriteerien julkaisemista, siinä tapauksessa, jos palkkioiden määrä on varmistunut ja ne raportoidaan. Odotamme, että mahdollisten ylimääräisten, palkitsemispolitiikan mukaisten palkkioiden perustelut ovat raportoitu läpinäkyvästi.

Pääomarakenteen muutokset

Ilmarinen pitää tärkeänä, että hallitusten ehdottamat valtuutukset uusien osakkeiden antamisesta ovat tarkoituksenmukaiset yhtiön strategia ja elinkaari huomioituna. Pidämme hyvänä, että palkitsemiseen käytettävä antivaltuutus olisi erotettuna niin sanotusta yleisestä antivaltuutuksesta, jotta osakkeenomistajat voivat arvioida valtuutusten käyttötarkoitusta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Pidämme tärkeänä, että hallitusten ehdottamat valtuutukset uusien osakkeiden antamisesta vastaavat lähtökohtaisesti enintään 20 prosenttia yhtiön liikkeeseen laskemien kaikkien osakkeiden lukumäärästä osakesarjakohtaisesti laskettuna. Pidämme tärkeänä, että valtuutus on voimassa kerrallaan enintään 18 kuukautta. Poikkeukset ovat mahdollisia yrityksen kehitystilanteen ja liiketoiminnan asettamien tarpeiden perusteella, mutta odotamme näissä tilanteissa lisäperusteluja.

Osinkopolitiikka

Yritysten kyky maksaa osinkoja riippuu yrityksen tuloskehityksestä, yrityksen rahoitusrakenteesta ja yrityksen kasvunäkymistä. Pidämme tärkeänä, että yrityksellä on hallituksen vahvistama osinkopolitiikka ja että yritys noudattaa osakkeenomistajan kannalta aktiivista ja tavoitteellista yhtiön vakavaraisuuden turvaavaa osinkopolitiikkaa.

Osakesarjat ja äänivalta

Pidämme parhaana rakenteena sitä, että yksi osake vastaa yhtä käytettävissä olevaa ääntä yhtiökokouksissa. Pidämme erilaisia äänivaltaleikkureita ja suostumuslausekkeita yleensä yhtiön arvoa alentavina tekijöinä.

Tilintarkastajan valinta ja tilintarkastajien palkkiot

Odotamme, että tilintarkastaja vaihdetaan määräajoin. Pidämme hyvänä käytäntönä, että yritykset raportoivat yksityiskohtaisesti tilintarkastajalle maksetuista palkkioista muista kuin varsinaisista tilintarkastuspalveluista.

Vastuullisuutta edistävät yhtiökokousesitykset

Suhtaudumme lähtökohtaisesti myönteisesti yhtiökokousesityksiin, jotka edistävät vastuullisuutta Ilmarisessa noudatettavien periaatteiden mukaisesti. Osallistumme tilanteen mukaan esimerkiksi ilmastovaikutuksiin liittyvien osakkeenomistajien ehdotuksien antamiseen sekä tuemme muiden omistajien vastaavia olennaisia ja tarkoituksenmukaisia ehdotuksia. Päätöksiimme esitysten kannattamisesta vaikuttaa se, miten olennaisia ne ovat yhtiön liiketoiminnan ja sen vaikutusten näkökulmasta, miten yhtiö on toiminut asiassa muihin vastaaviin yrityksiin verrattuna sekä yhtiön äänestysuusitus ja sen perustelut. Kannatamme esimerkiksi yhtiökokousesityksiä, jotka tukevat Ilmarisen ilmastoperiaatteiden keskeistä tavoitetta siitä, että yhtiöt arvioivat strategisia valintojaan ja investointejaan suhteessa ilmaston lämpenemisen rajoittamiseen. Mikäli yhtiökokoukselle esitetyt ilmastoon liittyvät strategiat eivät ole riittäviä tai tarkoituksenmukaisia, voimme tilanteen mukaan myös äänestää näitä vastaan. Käytämme palveluntarjoajan analyysia äänestyspäätöksemme tukena.

Omistamiemme yritysten toiminnan seuranta

Seuraamme omistamiemme yritysten toimintaa eri tavoin muun muassa tapaamisten ja raportoinnin avulla. Sijoituskohteena olevan yhtiön tulee olla toiminnassaan riittävän läpinäkyvä ja annettava tietoja esimerkiksi taloudellisesta suoriutumisestaan, strategiasta ja riskien arvioinnista.

Pidämme tärkeänä, että kohdeyhtiöt raportoivat avoimesti, säännöllisesti ja monipuolisesti toiminnastaan. Taloudellisen raportoinnin lisäksi yritysten on raportoitava hallintotavastaan ja vastuullisuusperiaatteistaan sekä niiden soveltamisesta ja niihin liittyvistä tavoitteista. Lisäksi pidämme tärkeänä, että yritykset raportoivat osana muuta raportointiaan myös veropolitiikastaan ja verojalanjäljestään, monimuotoisuusperiaatteistaan sekä toimintansa hiilijalanjäljestä ja muista ympäristövaikutuksista. Hyvä käytäntö on, että raportoitavat vastuullisuustiedot ovat riippumattoman tahon varmentamia, huomioiden kuitenkin yrityksen koko ja resurssit.

Yhteydenpito yhtiöiden kanssa yhtiökokousten ulkopuolella

Käymme keskustelua omistamiemme yhtiöiden johdon ja tarvittaessa hallituksen kanssa osana normaalia salkunhoitoa. Keskusteluissa käymme läpi yritysten liiketoimintaa ja taloudellista asemaa. Tavoitteena on myös edistää yritysten vastuullisuutta.

Salkunhoitajamme tapaavat omistamiemme yhtiöiden johtoa säännöllisesti. Näissä keskusteluissa nostetaan esille myös liiketoiminnan vastuullisuuteen olennaisesti

linkittyviä tekijöitä, erityisesti YK:n Global Compact -aloitteen periaatteiden ja niiden perustana olevien YK:n ihmisoikeuksia, ympäristöä ja korruptiota koskevien julistusten sekä ILO:n työelämän perusperiaatteita ja oikeuksia koskevien julistusten noudattamista. Pidämme tärkeänä, että omistamiemme yhtiöiden strategiassa otetaan laajasti huomioon liiketoiminnalle merkityksellisiä vastuullisuustekijöitä. Raportoimme vuosittain näiden tapaamisten lukumääriä osana muuta aiheeseen liittyvää raportointia.

Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin

Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin yksittäisen yhtiön osalta rajoittuu pääsääntöisesti nimitystoimikuntatyöhön tai vaikuttamisprosesseihin.

Yksittäistapauksissa voimme keskustella myös muiden osakkeenomistajien kanssa yhtiökokousten, yritystapaamisten, nimitystoimikuntien tai vaikuttamisprosessien ulkopuolella. Huolehdimme osaltamme lainsäädännön noudattamisesta sisäpiiriasioissa ja markkinoiden tunnusteluissa.

Kotimaisten yritysten osalta vaikuttamista voidaan tehdä itsenäisesti, mutta erityisesti ulkomaisissa vaikuttamisprosesseissa on tehokasta toimia yhdessä muiden osakkeenomistajien kanssa. Vaikuttamisprosessit on kuvattu tarkemmin luvussa *Aktiivinen omistajuus ja dialogi: Vaikuttamisprosessit*.

Mahdollisten markkinareaktioiden takia emme pääsääntöisesti voi kommentoida sijoituspäätöksiämme. Käymme mielellämme keskusteluja eri sidosryhmien kanssa erityisesti vastuullisuuden saralla.

Veroperiaatteiden käytännön ohjeistus

Vastuullisella veropolitiikalla lisäämme toimintamme yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja sijoitustoimintamme läpinäkyvyyttä.

Ilmarisen verotuksellinen asema

Ilmarinen on Suomessa yleisesti verovelvollinen kaikesta sijoitustoiminnasta saamastaan tulosta riippumatta siitä, kertyykö tulo kotimaasta vai ulkomailta. Työeläkevakuutusyhtiöiden pitkäjänteinen varautuminen tulevaisuudessa maksettaviin eläkkeisiin mahdollistaa kuitenkin sen, että sijoitustuottojen siirrot vakavaraisuuspuskuriin otetaan vähennyksinä huomioon verotettavan tulon laskennassa. Kohdennetun erityissäätelyn vuoksi kotimaiset työeläkevakuutusyhtiöt, Ilmarinen mukaan luettuna, eivät tyypillisesti ole Suomessa veronmaksutilanteessa.

Kansainväliselle sijoitustoiminnalle on kuitenkin tyypillistä, että sijoituksista kertyviä tuottoja verotetaan Suomen lisäksi myös sijoitusvaltioissa. Koska Ilmarisen verotuksellinen asema perustuu työeläkevakuutusyhtiöiden erityissäätelyyn, meidän ei käytännössä ole mahdollista saada hyvitystä ulkomaille maksetuista lähdeveroista. Tästä aiheutuu kansainvälisen verotuksen periaatteiden vastaista kahdenkertaista verotusta. Pyrimme siksi mahdollisuuksien mukaan välttämään tilanteita, joissa sijoituksistamme kertyvään tuloon kohdistuu verotusta Suomen lisäksi myös toisessa valtiossa.

Vastuullinen veropolitiikka Ilmarisen sijoitustoiminnassa

Vastuullista veropolitiikkaa seurataan sijoitustoiminnassamme kahdesta näkökulmasta. Yhtäältä kyse on sijoituksen kohdeyhtiön operatiivisesta toiminnasta kertyvän tulon verottamisesta kohdeyhtiön toimintavaltioiden verolainsäädännön mukaisesti. Toisaalta kyse on Ilmarisen kohdeyhtiöön tekemästä sijoituksesta kertyvän tuoton verottamisesta kansainvälisen vero-oikeuden periaatteiden ja normien mukaisesti.

1. Seuraamme sijoituskohteita vastuullisen sijoittamisen omistajaohjauksen periaatteiden mukaisesti myös verotuksen osalta. Edellytämme vaikutusvaltamme puitteissa, että kohdeyhtiöt noudattavat asuin- ja mahdollisten muiden toimintavaltioiden verolainsäädäntöä. Tähän kuuluu, että ne maksavat toiminnasta aiheutuvat verot oikean määräisenä, oikeaan aikaan ja oikeaan paikkaan. Velvollisuudet määräytyvät sen mukaan, missä kohdeyhtiön toimintaa tosiasiallisesti harjoitetaan.
2. Listattuihin sijoituksiimme ei sijoitusinstrumenttien luonteen vuoksi liity verotuksellista rakennesuunnittelua. Jokaisesta listatusta sijoituksesta kertyvän

tuoton verokohtelun selvittäminen erikseen ei siksi ole tarkoituksenmukaista. Ilmariselle listaamattomista sijoituksista kertyvien tuottojen verokohtelu sen sijaan selvitetään aina ennen sijoituksen tekemistä. Selvitystyössä tavoitteenamme on varmistua siitä, että Ilmariselle kertyvää tuottoa verotetaan oikein. Tähän vaikuttaa muun muassa Ilmarisen verotuksellinen erityisasema eläkesijoittajana ja Ilmarisen oikeus Suomen solmimissa verosopimuksissa sovittuihin etuuksiin. Samalla selvitämme, voiko tuottoihin kohdistua kahdenkertaista verotusta tai sijoitusrakenteesta aiheutuvaa verokustannuksen kertautumista, joka suoraan pienentää sijoitustuottoa. Selvitystyössä pyrimme lisäksi varmistamaan, että sijoitukselle suunniteltu sijoitusrakenne on sijoitusvaltioiden verolainsäädännön ohella myös kansainvälisten säädöshankkeiden (ml. OECD:n BEPS-hanke ja EU:n ATAD I/II -sääntely) periaatteiden mukainen. Samalla tunnistamme Ilmariselle yksittäisestä sijoituksesta mahdollisesti syntyvät raportointivelvoitteet.

Ennen sijoitusta tekemämme selvitystyön tarkoituksena on

- minimoida sijoitustoiminnan kotimaisen ja kansainvälisen verolainsäätelyn tulkintaan ja soveltamiseen kotimaassa ja ulkomailla liittyvä epävarmuus,
- lisätä sijoitustoiminnan verokohtelun ennustettavuutta ja sitä kautta hallita sijoitustoiminnan riskejä ja
- varmistaa, että vastuullinen veropolitiikka toteutuu sekä omassa sijoitustoiminnassamme että sijoitustoiminnassa käyttämiemme yhteistyökumppanien toiminnassa.

Selvitystyön toteuttaa määritetyn prosessin mukaisesti joko Ilmarisen oma veroasiantuntija tai ulkoinen palveluntarjoaja. Selvitystyö on Ilmariselle edellytys sijoituspäätöksen hyväksymiselle.

Vastuullinen veropolitiikka osana yhteistyötä ulkoisten varainhoitajien kanssa

Ilmarisen suora määräys- ja vaikutusvalta ulkoisten varainhoitajien toimintaan on riippuvainen Ilmarisen sijoituksen koosta suhteessa muihin sijoittajiin. Siksi se on usein rajallinen. Odotamme kuitenkin, että käyttämämme ulkoiset varainhoitajat ovat sitoutuneet noudattamaan sijoitusvaltioiden verolainsäädäntöä ja kansainvälisten säädöshankkeiden linjauksia, kun ne suunnittelevat sijoitustoimintaansa ja siinä käytettäviä sijoitusrakenteita. Tämän vuoksi odotamme, että sijoitusrakenteet suunnitellaan huomioimaan myös tulevat muutostarpeet, joita voi liittyä erityisesti OECD:n BEPS-hankkeen ja EU:n ATAD I/II -sääntelyn paikalliseen voimaansaattamiseen.

Tehtävänämmä on sijoittaa eläkevaroja tuottavasti ja turvaavasti. Sijoitustoiminnalla pyrimme turvaamaan nykyisten ja tulevien eläkkeiden rahoitusta. Pyrimme saamaan sijoituksillemme riskitasoa vastaavan parhaan mahdollisen tuoton. Siksi odotamme varainhoitajien suunnittelevan sijoitustensa verotusta muun muassa niin, että Ilmariselle kertyviin sijoitustuottoihin ei kohdistu ylimääräistä verorasitusta tai aiheutonta kahdenkertaista verotusta. Hyväksymme tältä osin sijoitusten verotuksellisen rakennesuunnittelun.

Emme hyväksy varainhoitajilta aggressiivista verosuunnittelua. Aggressiivisella verosuunnittelulla tarkoitamme yksittäisen valtion verojärjestelmään sisältyvien lakitekniesten yksityiskohtien ja kahden tai useamman valtion toisistaan eriävien laintulkintojen, epäsymmetrioiden ja epä johdonmukaisuuksien hyväksi käyttämistä

pelkästään veroetujen saavuttamiseksi. Pidämme aggressiivisena verosuunnitteluna muun muassa

- sellaisten holdingyhtiöiden käyttämistä, jotka eivät harjoita OECD:n määrittelemän Principal Purpose Testin mukaisesti aitoa liiketoimintaa asuinvaltiossaan, ja järjestelyn ainoana tarkoituksena on lähdeverojen välttäminen verosopimusta väärinkäyttämällä,
- sellaisten hybridirahoitusinstrumenttien käyttöä, joiden seurauksena instrumentista kertyvää tuottoa ei veroteta missään valtiossa tai instrumentista aiheutuvat korkokustannukset vähennetään useammassa valtiossa ja
- sellaisten hybridiyksikköjen käyttöä, joiden seurauksena yksikön toiminnasta kertyvää tuloa ei veroteta missään valtiossa.

Avoimuus osana vastuullista veropolitiikkaa

Avoimuus on yksi arvoistamme ja koskee siksi myös sijoitustoimintamme verotukseen liittyvää raportointia.

Raportoimme verotettavan tulomme vuosittain Suomen verohallinnolle. Varmistamme, että mahdollisesti muihin maihin annettavat veroilmoitukset jätetään myös ajallaan. Veroilmoituksiin liittyvän hallinnollisen työn ja siitä aiheutuvien kustannusten vuoksi tavoitteenamme on kuitenkin välttyä siltä, että Ilmarisen tulisi antaa tuloveroilmoitus Suomen lisäksi myös muissa valtioissa.

Olemme määritelleet erillisen toimintapolitiikan, jonka mukaisesti seuraamme kansainvälisiä sijoituksiamme raportoitavista järjestelyistä verotuksen alalla annetun lain viitekehyksessä. Raportoimme mahdollisesti väliyhteisöiksi luokiteltavat sijoitukset osana vuosittaista veroilmoitusta ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain mukaisesti.

Edellytämme käyttämiltämme ulkoisilta varainhoitajilta, että nämä ovat sitoutuneet toimimaan kansainväliseen tietojenvaihtoon liittyvien määräysten mukaisesti ja noudattavat tältä osin muun muassa DAC6-, FATCA- ja CRS- velvoitteitaan.

Ilmarisen verotukseen liittyvät vastuut on jaettu sijoituslaskennassa, taloushallinnossa ja lakiosastolla työskentelevien henkilöiden kesken. Sijoitustoiminnassa verotukseen ja sijoituksen verokohtelun selvittämiseen liittyvistä vastuista on sovittu sijoituksista vastaavien salkunhoitajien kanssa.

Selkeällä vastuunjaolla varmistamme, että voimme huomioida sijoitustoiminnan verotukseen liittyvät asiakokonaisuudet voimassa olevien säännösten mukaisesti. Seuraamme myös aktiivisesti sekä kotimaisia että kansainvälisiä verotukseen liittyviä säädöshankkeita. Näin kykenemme ottamaan muutokset huomioon oikea-aikaisesti toiminnassamme ja toimintamme suunnittelussa.

LIITTEET

Liite 1: Omaisuuslajikohtaiset erityispiirteet

Omaisuuslajikohtaisen lähestymistavan sijaan Ilmarisen vastuullista sijoittamista kuvataan ympäristö-, ihmisoikeus ja omistajaohjauksen periaatteiden kautta. Tästä huolimatta tiedostamme, että eri omaisuuslajeihin kuuluu kuitenkin omaisuuslajikohtaisia erityispiirteitä. Käsittelemme erityispiirteitä tässä liitteessä.

Kiinteistösijoyitukset

Omistamme toimitila- ja asuinkiinteistöjä. Toimimme Suomessa kiinteistöjen vuokranantajana, ylläpitäjänä ja rakennuttajana. Rakennusten ympäristövaikutukset ja rakennetun ympäristön suunnittelu ja käyttö ovat keskeisiä yhteiskunnan hyvinvoinnin näkökulmasta.

Tietoja kiinteistöliiketoimintaamme koskevista ilmastotavoitteista, keinoista sekä mitattavista indikaattoreista: [Ilmarisen ilmastotiekartta \(pdf\)](#)

Kiinteistöjen omistaminen (vuokraus ja ylläpito)

Sijoitamme resurssitehokkaisiin ja käyttäjille terveellisiin ja turvallisiin rakennuksiin, jotka sijaitsevat hyvien kulkuyhteyksien päässä. Teemme tiivistä yhteistyötä vuokralaisten kanssa sijoituksen elinkaaren eri vaiheissa. Yhteistyön tavoitteena on asiakastyytyväisyyden parantaminen mm. saamalla tietoa mahdollisista muutostarpeista tilojen käyttöön. Tarjoamme toimitilavuokralaisillemme yhteistyötä ympäristöasioiden edistämiseksi esimerkiksi rahoittamalla energiatehokkaita ratkaisuja. Haemme lisäksi LEED-ympäristöluokituksia osalle olemassa olevia toimitilakiinteistöjämme.

Ylläpidon osalta yhteistyöllä voidaan torjua harmaata taloutta, minimoida rakennusten negatiivisia ympäristövaikutuksia ja parantaa energiatehokkuutta. Teemme suunnitelmallista ja ennakoivaa kiinteistöjohtamista, mikä tarkoittaa pitkäjänteistä ja rakennuksen elinkaaren pituista kiinteistön hoidon suunnittelua ja toteuttamista. Puutemme ongelmakohtiin ripeästi ja tunnemme vuokralaisemme ja kohteemme hyvin.

Niiden kohteiden osalta, jotka sijaintinsa tai omistusrakenteen takia ovat rajallisemman vaikuttamisen piirissä, on tärkeää varmistua oikeiden yhteistyökumppanien valinnasta, jotta vastuullisuus tulee huomioitua elinkaaren eri vaiheissa.

Ylläpidämme kiinteistökantaamme tavalla, joka säilyttää rakennusten arvon. Omistamme useita kaupunkikuvallisesti merkittäviä rakennuksia erityisesti Helsingin keskustassa ja otamme huomioon niiden ylläpidossa kulttuurisen vastuun. Kulttuurinen vastuu tarkoittaa meille korjaushankkeiden toteuttamista kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtonisesti laadukkaasti sekä elävä kaupunkikulttuuri huomioiden.

Rakennuttaminen

Edellytämme toimitilojen rakennuttamisessa vähintään LEED-kulta tai vastaavaa ympäristöluokitusta. Luokitus asettaa tiukat vaatimukset esimerkiksi rakennusmateriaalien valinnalle, energiatehokkuudelle, veden kulutukselle, sisäilman laadulle ja rakennuksen sijainnille.

Lisäksi edellytämme palveluntuottajiltamme tilaajavastuun toteuttamista, harmaan talouden torjuntaa ja työturvallisuuden käytäntöjen omaksumista. Olemme mukana kehittämässä näitä käytäntöjä kiinteistö- ja rakennusalaalla esimerkiksi osallistumalla työryhmiin ja julkiseen keskusteluun.

Rahastosijoitukset

Ilmarisella on rahastosijoituksia osake-, yrityslaina-, pääoma-, infrastruktuuri-, metsä-, velkapääoma-, absoluuttisen tuoton ja kiinteistörahastoihin. Rahastosijoituksissa omistuksemme on välillinen eli sijoituksia hallinnoi ulkopuolinen varainhoitaja.

Osake- ja yrityslainarahastojen osalta periaatteita sovelletaan ainoastaan aktiivirahastoihin eli sellaisiin rahastoihin, jotka tekevät aktiivisia sijoituspäätöksiä. Periaatteet eivät siis koske indeksirahastoja, joissa ei oteta kantaa sijoituskohteena oleviin yrityksiin vastuullisuusnäkökulmasta, vaan tarkoituksena on saavuttaa markkinoiden keskimääräinen tuotto mahdollisimman matalilla kustannuksilla. Indeksirahastojen osalta tavoitteena on valita rahastoja, jotka seuraavat ESG-indeksejä. Näin toimien ESG-asiat tulevat automaattisesti huomioitua myös passiivisijoituksissa.

Varainhoitajan ja rahaston valinta

Sijoitusprosessivaiheessa on parhaat mahdollisuudet vaikuttaa rahaston toimintaperiaatteisiin, koska sijoituksen jälkeen keskeinen päätöksentekovalta rahastossa on rahastoyhtiöllä. Rahastojen valintavaiheessa arvioimme laajasti vastuullisen sijoittamisen toteutusta.

Minimivaatimuksena edellytämme varainhoitajilta rahastoja koskevia vastuullisen sijoittamisen periaatteita, vastuiden ja roolien selkeää määrittelyä, vastuullisuusanalyysin integrointia osaksi sijoituspäätöksiä sekä raportointia sijoittajille. Varainhoitajalla ei tarvitse olla kaikkia edellä kuvattuja periaatteita käytössä rahastosopimusta tehtäessä, vaan varainhoitaja voi kehittää niitä yhteistyön aikana sopimuksen mukaisesti.

Lisäksi katsomme varainhoitajan eduksi, että hoitaja on sitoutunut seuraamaan ja edistämään YK:n Global Compactin ja siihen liittyvien normien noudattamista rahastosijoitusten kohdeyrityksissä. Pidämme myönteisenä varainhoitajan sitoutumista kansainvälisiin vastuullista sijoittamista edistäviin aloitteisiin kuten PRI:hin (Principles for Responsible Investment) tai esimerkiksi omaisuuslajin vastaavaan omaan aloitteeseen tai ohjelmaan.

Varainhoitajan seuranta

Seuraamme vastuullisen sijoittamisen toteuttamista vuosittain varainhoitaja- tai rahastokohtaisesti joko rahastokyselyllä tai rahastomanagerikohtaisilla tapaamisilla. Seurannan tavoitteena on saada tietoja parhaista käytännöistä ja kehityskohteista. Näitä tietoja käymme läpi varainhoitajien kanssa esimerkiksi rahastotapaamisissa. Kannustamme varainhoitajia seuraamaan sijoituskohteiden vastuullisuuden kehitystä

ja niiden vaikutuksia sekä raportoimaan varainhoitajien omista vastuullisuuskäytännöistä ja sijoituskohteiden vastuullisuudesta.

Listatut osake- ja yrityslainarahastot

Hyödynnämme sijoituksissa osakerahastoihin ja yrityslainarahastoihin mahdollisuuksien mukaan suorissa arvopaperisijoituksissamme käytössä olevia vastuullisuusluokituksia. Emme velvoita varainhoitajia noudattamaan omia luokituksiamme, mutta käytämme niitä tapauskohtaisesti keskustelujen pohjana.

Listamattomat velkapääoma- ja yrityslainarahastot

Rahastot pystyvät vaikuttamaan sijoituskohteiden vastuullisuuteen parhaiten sijoituspäätöksen yhteydessä. Koska velkasijoittajalla ei ole äänivaltaa yhtiössä, vaikuttamismahdollisuudet jäävät osakesijoittajaa vähäisemmiksi.

Tavoitteenamme on, että sijoituskohteenamme olevat velkapääomarahastot eivät sijoittaisi niihin toimialoihin, joihin emme sijoita suorissa listatuissa sijoituksissamme (katso kappale Poissulkemiset). Pyrimme rahastosopimusta tehdessä määrittelemään tiettyjen toimialojen sijoituskohteet poissuljetuiksi ainakin siten, ettei Ilmarinen osallistu kyseisiin sijoituksiin.

Pääoma- ja infrarahastot, sisältäen rinnakkaissijoitukset

Pääomasijoituksemme koostuvat sijoituksista pääomarahastoihin sekä rinnakkaissijoituksista, joissa sijoitamme yksittäiseen kohdeyhtiöön rahasto-osuuden lisäksi myös suoraan. Myös rinnakkaissijoitusten osalta rahastoyhtiö hallinnoi sijoitusta. Rinnakkaissijoitusten osalta rahastomanagerin vastuullisuutta osana sijoitusprosessia pystytään arvioimaan hyvin sijoitusta analysoitaessa.

Pääomarahastojen erityispiirteenä on, että pääomasijoittaja pystyy omistajan roolissa vaikuttamaan yritystoimintaan ja kestävän yrityskulttuurin rakentamiseen. Pääomasijoittaja pystyy merkittävän äänivaltansa kautta vaikuttamaan vastuullisuuden edistämiseen ja vähentämään yrityksen toimintaan liittyviä vastuullisuusriskejä ja hyötymään arvonluontimahdollisuuksista.

Tavoitteenamme on, että sijoituskohteenamme olevat pääoma- ja infrarahastot eivät sijoittaisi niihin toimialoihin, joihin emme sijoita suorissa listatuissa sijoituksissamme (katso kappale Poissulkemiset). Pyrimme rahastosopimusta tehdessä määrittelemään tiettyjen toimialojen sijoituskohteet poissuljetuiksi ainakin siten, ettei Ilmarinen osallistu kyseisiin sijoituksiin.

Absoluuttisen tuoton rahastot (hedge fund)

Absoluuttisen tuoton rahastojen osalta vastuullisen sijoittamisen käytäntömme keskittyvät hyvään hallintoon. Pidämme tärkeänä, että rahastolla on nimetty sääntöjen noudattamista valvova sijoitustoiminnasta riippumaton henkilö (esimerkiksi compliance officer), jolla on tarvittavat oikeudet puuttua rahaston salkunhoitajien toimintaan. Selvitämme hallintotavan lisäksi myös ympäristö- ja sosiaalisen vastuun huomiointia rahastojen toiminnassa.

Rahastosijoittamisen minimivaatuksemme eivät sellaisenaan sovellu absoluuttisen tuoton rahastojen vastuullisuusmäärittelyyn. Olemme Standards Board for Alternative Investmentsin (SBAI) sijoittajajäsen ja edistää sitä, että valitut varainhoitajat noudattavat SBAI:n standardeja. SBAI:n standardit keskittyvät pääasiassa hyvään hallintoon, sisältäen suositukset esimerkiksi rahaston itsenäisestä hallinnosta,

sijoitusten arvonmäärityksen toteuttamisesta ja kolmannen osapuolen palveluntarjoajien nimeämisestä.

Kiinteistörahastot

Kiinteistörahastojen osalta noudatamme samoja toimintaperiaatteita kuin muissakin epäsuorissa sijoituksissa. Erityistä huomiota kiinnitetään varainhoitajan valintaan ja varainhoitajan toimintaa seurataan säännöllisesti. Oma vastuullisen sijoittamisen kyselylomakkeemme on käytössä myös kiinteistörahastojen arvioinnissa.

Suorat listaamattomat osakkeet ja sijoituslainat

Ilmarisella on suoria sijoituksia listaamattomiin osakkeisiin ja sijoituslainoihin. Listaamattomat sijoituskohteet ovat ominaisuuksiltaan hyvin moninaisia, ja niiden osalta pyrimme lähtökohtaisesti turvaamaan omistajaoikeudet sopimuksellisesti.

Sijoituslainalla tarkoitetaan lainaa, jonka Ilmarinen myöntää yritykselle sijoitustarkoituksessa. Ilmarinen myöntää myös takaisinlainoja, joissa eläkeyhtiö lainaa työeläkemaksujen perusteella kertyneitä rahastoja asiakkailleen. Takaisinlainauksessa ei voida soveltaa kaikkia vastuullisen sijoittamisen periaatteita, koska asiakkaalla on vakuutusehtoihin perustuva oikeus takaisinlainaukseen.

Vastuullisuuden integrointi sijoitustoimintaan

Vastuullisuus otetaan huomioon sijoituspäätöstä tehdessä, vaikka kyseessä olisi listaamaton yritys tai listaamaton sijoituslaina. Listaamattomien yritysten raportointi on pörssiyritysten raportointia rajallisempaa. Siksi listaamattomia yrityksiä arvioitaessa korostuvat Ilmarisen esittämät kysymykset. Olemme määritelleet toimialakohtaiset vastuullisuuskysymykset kaikille toimialoille. Selvityksen laajuus voi vaihdella ottaen huomioon kyseessä olevan sijoitusmahdollisuuden kokoluokka, toimiala ja riskit. Sijoituslainojen osalta käytämme vastuullisuusluokituksia, mikäli luokitus on saatavilla. Niiden sijoituslainojen osalta, joille luokitusta ei ole, käytämme samoja vastuullisuuskysymyksiä osana vastuullisuusarviointia kuin listaamattomille osakkeille.

Aktiivinen dialogi/vaikuttaminen

Pidämme vastuullisuusasioita esillä keskusteluissa yritysjohtajien kanssa. Syvennämme tarvittaessa keskusteluja vaikuttamisprosessiksi. Listaamattomien yhtiöiden omistajana olemme tapauskohtaisesti mukana kohdeyhtiöiden hallituksissa ja vaikutamme myös sitä kautta kohdeyhtiöiden vastuullisuuteen ja sen kehittämiseen.

Liite 2: Esimerkki hiiliriskilaskennasta

Yhtiö	Korkea riski*	Keski-taso*	Matala riski*	Päästö-vähennys-tavoitteet	Aika-taulu tavoit-teille	CDP/TCFD-raportointi	Sijoitus toimialan vertailu-ryhmässä	Voidaanko sijoittaa?
A	50 %	40 %	10 %	Merkittävät vähennys-tavoitteet	2035	Laaja CDP	Keski-taso	Kyllä: vuotuinen seuranta; mahdollinen vaikuttamis-prosessi
B	35 %	5 %	60 %	Vähäiset tavoitteet	2050	Ei kumpa akaan	Heikko	Ei
C	90 %	5 %	5 %	Merkittävät tieteeseen perustuvat vähennys-tavoitteet	2025	Kyllä, laaja CDP ja laaja TCFD	Edellä-kävijä	Kyllä: vuotuinen seuranta

* Hiiliriskitason mukaisen liiketoimintasegmentin osuus yhtiön liiketoiminnasta.

Taulukossa on vertailtu kolmea yhtiötä liiketoimintaan liittyvän hiiliriskin perusteella. Ensimmäisessä sarakkeessa on esitetty, kuinka monta prosenttia yhtiön liiketoiminnasta on korkean hiiliriskin toimintaa eli fossiilista polttoaineista riippuvaista ja hyvin päästöintensivistä. Toinen sarake esittää keskitason hiiliriskin osuutta yrityksen liiketoiminnasta ja kolmas matalan hiiliriskin liiketoiminnan osuutta.

Seuraavissa sarakkeissa on tarkasteltu muita sijoituspäätökseen vaikuttavia tekijöitä: yrityksen päästövähennystavoitteet ja niiden taso, tavoitteiden toteuttamisen aikataulu, tavoitteista raportointi ja sijoitus samalla toimialalla toimivien yritysten vertailuryhmässä suhteessa tavoitteiden aikataulutukseen ja laatuun. Viimeisessä sarakkeessa on yhteenvedona, millaisilla ehdoilla yhtiöön voitaisiin sijoittaa. Sijoituspäätös ei perustu ainoastaan hiiliriskiin liittyviin tekijöihin, vaan jokaisen sijoituskohteen on täytettävä myös tuottavan ja turvaavan sijoituksen kriteerit.

Esimerkkyhtiöiden toimialaa ei ole määrätty. Yhtiö B ei saa sijoituslupaa vastuullisen sijoittamisen asiantuntijalta, vaikka sillä on vertailuryhmässä pieni korkean hiiliriskin osuus liiketoiminnasta. Osuus ylittää tarkemman tarkastelun rajan (30 % korkean hiiliriskin toimintaa liiketoiminnasta). Tarkempi tarkastelu osoittaa, että yhtiön tavoitteet päästövähennyksille ovat vähäisiä ja niiden aikataulu on pitkä. Lisäksi yhtiö ei raportoi tavoitteistaan yleisimmillä raportointiviitekehyksillä. Esimerkki tällaisesta yhtiöstä olisi esimerkiksi kivihiilen energiakäytöstä tai öljyhiekan jalostuksesta riippuvainen yritys. Kivihiilen käytölle energiantuotannossa on olemassa toimivia vaihtoehtoja.

Yhtiö C puolestaan on hiili-intensiivisellä alalla toimiva edelläkävijä yritys. Korkean hiili-intensiteetin aloja on esimerkiksi terästeollisuus. Yhtiöllä on kunnianhimoiset, vertaisarvioidut tieteeseen perustuvat päästövähennystavoitteet (Science Based Targets), jolle on asetettu kunnianhimoinen aikataulu. Lisäksi yhtiö raportoi niistä tunnetuilla raportointiviitekehyksillä. Teräksen käytölle ei ole uskottavia vaihtoehtoja globaalilla tasolla, mutta teräsyhtiö voi merkittävästi pienentää ympäristökuormaansa kehittämällä uusia valmistusmenetelmiä.

Yhtiö A on tavoitteissaan vähemmän kunnianhimoinen ja vertailuryhmässään vain keskitasoa. Tällaiseen yritykseen sijoittaminen voi vaatia vaikuttamisprosessin käynnistämistä. Vaikuttamisprosesseja kuvataan tarkemmin ohjeiden kohdassa *Aktiivinen omistajuus ja dialogi*.